

2014

Projekt badawczy PARP

Panel Polskich Przedsiębiorstw

Koniunktura i otoczenie biznesu'2014

<http://www.parp.gov.pl/panel>

Warszawa 2014

Informacje o badaniu

Badanie zrealizowała Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach programu badawczego Panel Polskich Przedsiębiorstw

W ramach badania przeprowadzono wywiady z reprezentatywną grupą właścicieli i osób zarządzających firmami działającymi w Polsce:

- w edycji 2013 w badaniu wzięło udział 763 panelistów
- w edycji 2014 w badaniu wzięło udział 614 panelistów

Kwestionariusz badania jest dostępny na stronie projektu: <http://www.parp.gov.pl/panel>
Badanie zostało zrealizowane przy użyciu techniki CAWI (Computer-Assisted Web Interview)

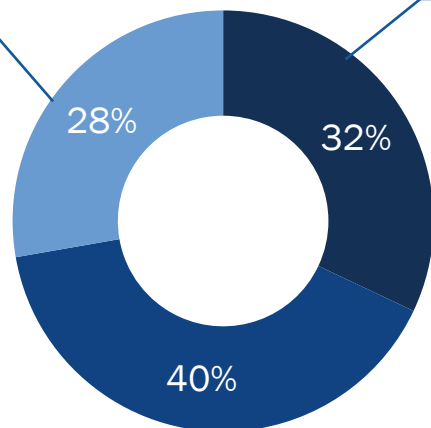
CHARAKTERYSTYKA przedstawicieli firm (respondentów)

Respondenci

Status respondenta i zajmowane stanowisko

Pracownik niebędący
właścicielem
ani współwłaścicielem

właściciel

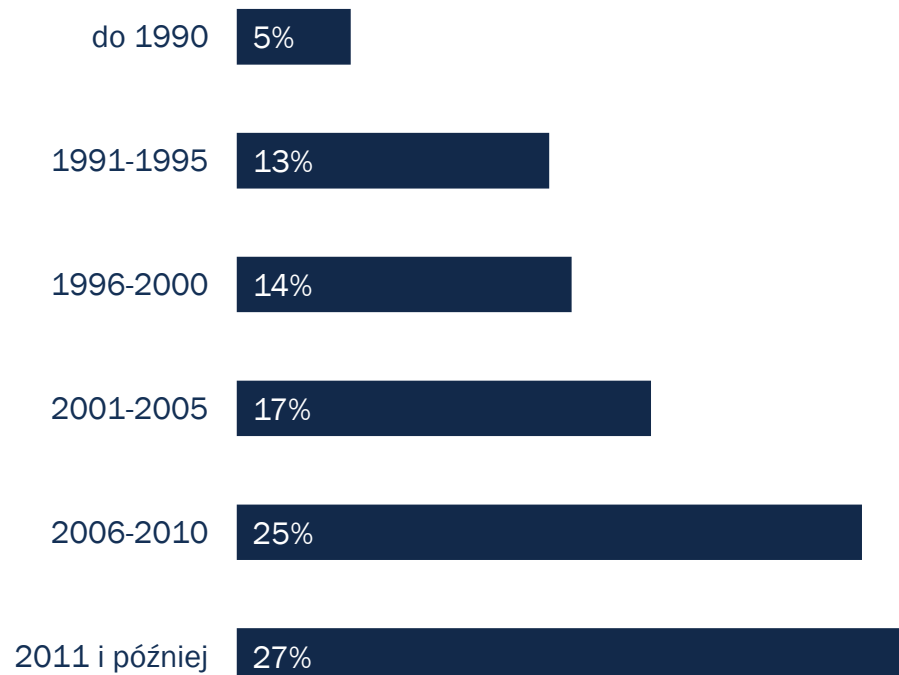
współwłaściciel

N=609, Rok 2014

Respondenci

Od kiedy respondent zajmuje obecne stanowisko w firmie

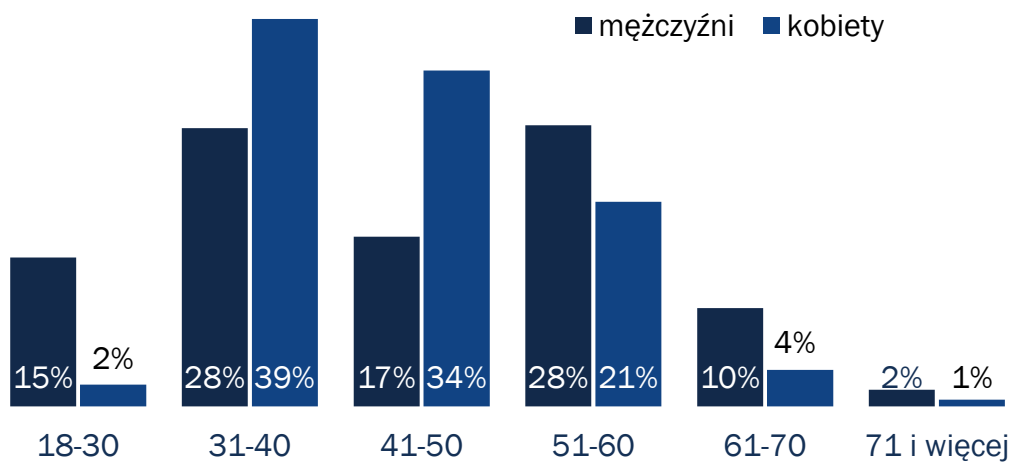

Respondent z najdłuższym stażem zajmował swoje stanowisko od 1979 r. Najczęściej można było spotkać osoby o niewielkim stażu – zajmujące stanowisko od 2012 r. (stanowili oni 15% badanych), połowa znalazła się na swoich stanowiskach po 2005 r., było również kilka osób, które wskazały rok 2014 jako początek pracy na aktualnym stanowisku

Respondenci

Płeć i wiek respondentów

Procentowy rozkład wieku badanych

↑
 Mediana: 48 lat
 Średnia: 47 lat

N=541, Rok 2014

Ponad $\frac{3}{4}$ respondentów stanowili mężczyźni (76%).

Najstarszy respondent miał 78 lat, a najmłodszy – 18.

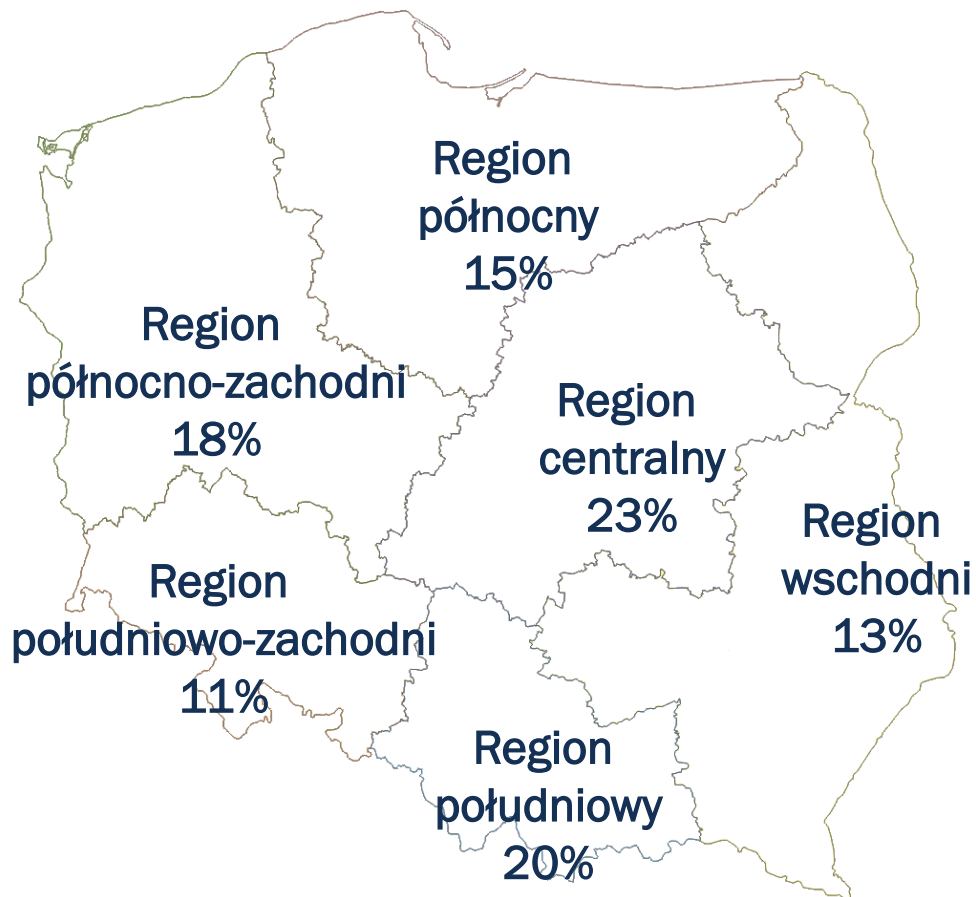
73 osoby nie podały swojego wieku.

Kobiety-przedsiębiorcy były przeciętnie młodsze od mężczyzn i występowało wśród nich mniejsze zróżnicowanie wieku.

CHARAKTERYSTYKA PRZEDSIĘBIORSTW

Charakterystyka przedsiębiorstw

Region, w którym znajduje się firma

N=614, Rok 2014

Charakterystyka przedsiębiorstw

Czy w promieniu 30 km od miejsca, w którym zlokalizowana jest firma znajduje się miasto o wielkości powyżej 100 tys. mieszkańców i/lub miasto o wielkości powyżej 500 tys. mieszkańców ?

w pobliżu dużych miast (powyżej 500 tys. i
powyżej 100 tys.)

24%

w pobliżu miasta powyżej 500 tys.

12%

w pobliżu miasta powyżej 100 tys.

30%

ponad 30 km. od dużych miast

34%

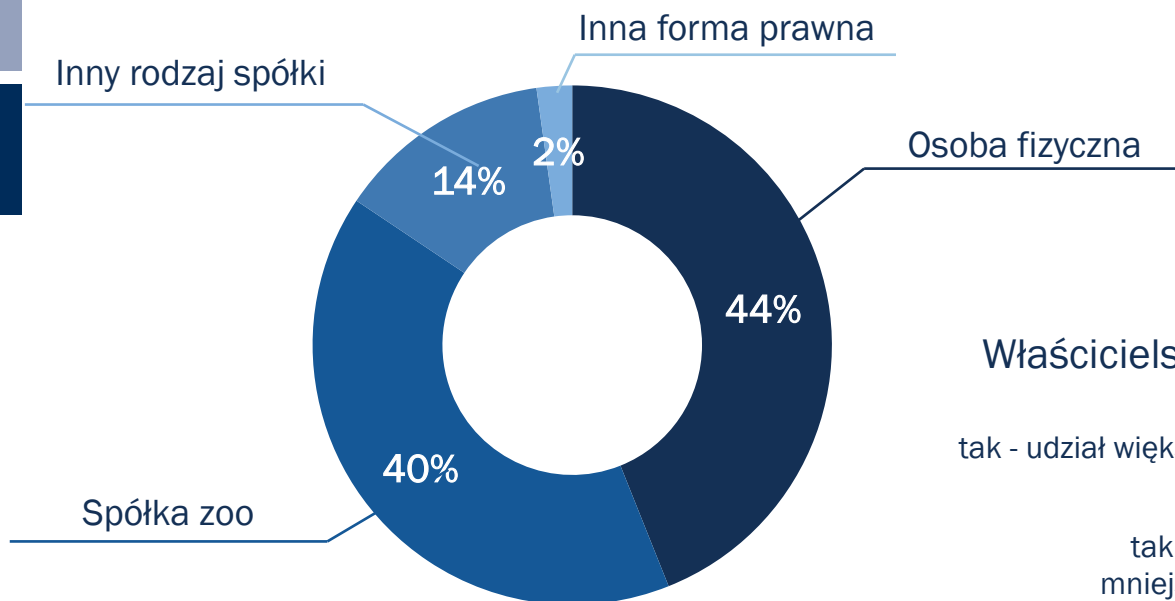
Lokalizacja siedziby:

15% na wsi lub w
małym mieście
85% w mieście
satelickim lub
w dużym mieście

N=358, Rok 2014
(firmy zlokalizowane w mieście do 100 tys. mieszkańców)

Charakterystyka przedsiębiorstw

Forma prawna przedsiębiorstw

Właścicielski kapitał zagraniczny

tak - udział większościowy | 4%

tak - udział mniejszościowy | 3%

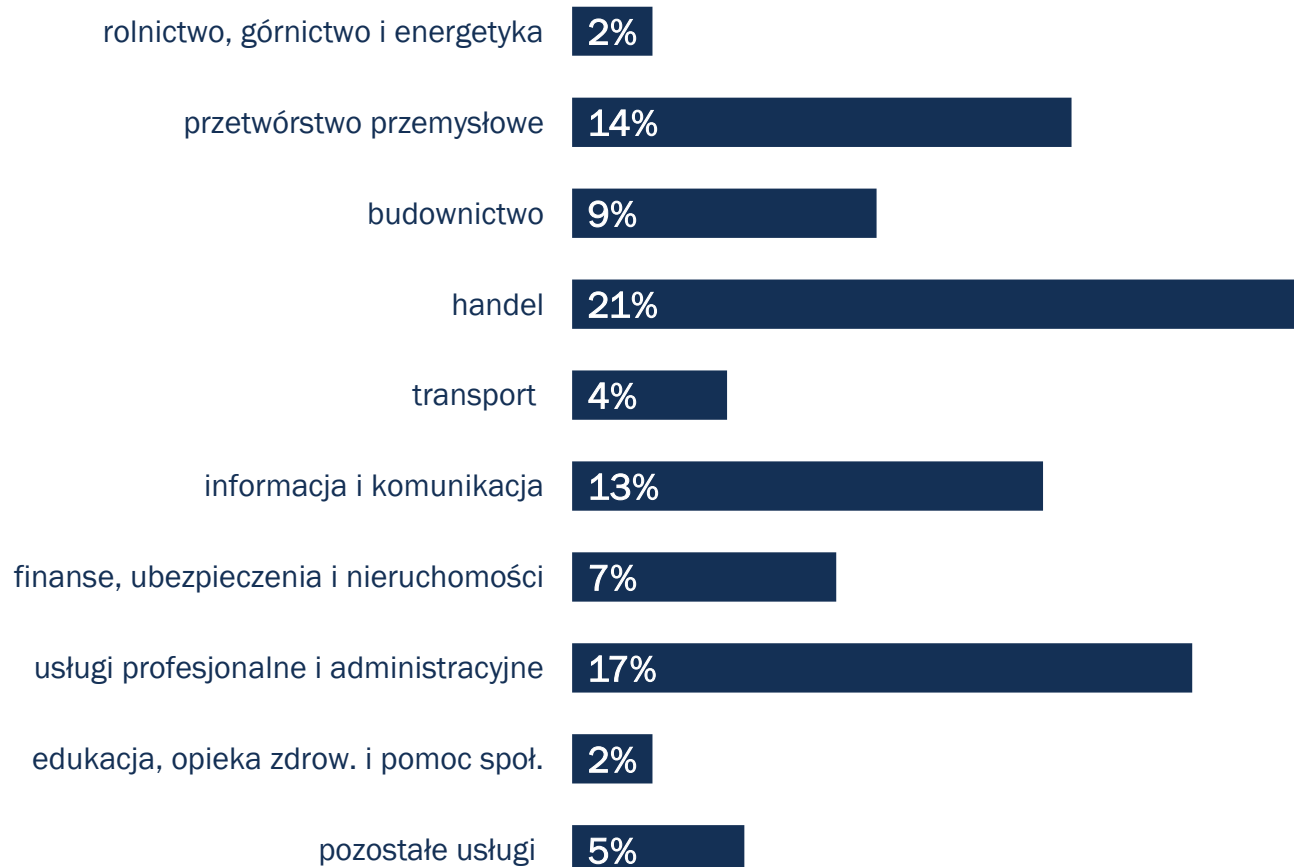
nie | 92%

odmowa odpowiedzi | 1%

N=614, Rok 2014

Charakterystyka przedsiębiorstw

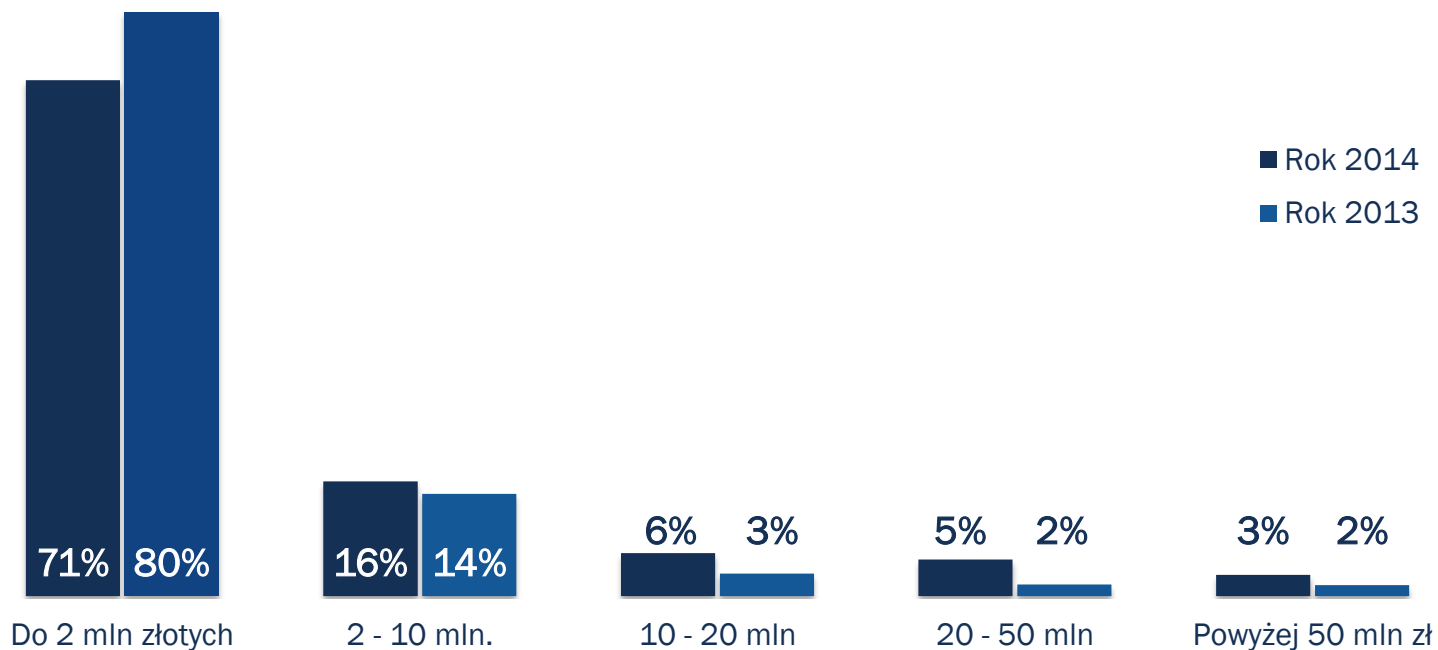
Branża – sekcja PKD

N=589, Rok 2014

Charakterystyka przedsiębiorstw

Przychody przedsiębiorstw w 2013 i 2012 roku
(porównanie dwóch edycji badania)

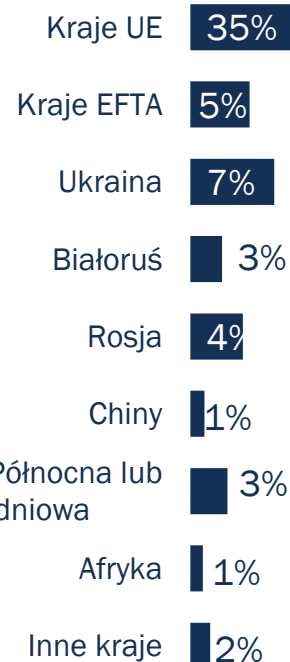
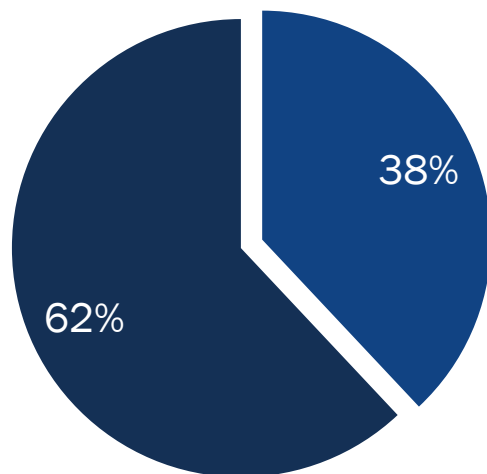
N = 622, Rok 2014

N = 585, Rok 2013

Charakterystyka przedsiębiorstw

W jakich krajach poza Polską sprzedawali Państwo towary lub świadczyli usługi w okresie ostatnich 6 miesięcy?

- Prowadzą działalność na rynkach zagranicznych
- Nie prowadzą działalności na rynkach zagranicznych

N=622, Rok 2014

W okresie pół roku przed badaniem blisko 40% firm prowadziło działalność na rynkach zagranicznych: najczęściej na rynkach krajów Unii Europejskiej oraz na Ukrainie

Uwaga: podane odsetki dotyczą wszystkich przedsiębiorstw. Ich suma przekracza 38%, gdyż niektóre firmy prowadziły działalność na wielu rynkach zagranicznych

SEGMENTY PRZEDSIĘBIORCÓW

Segmenty przedsiębiorców...

...opracowane w oparciu o: (1) kondycję rynkową, (2) ocenę przyszłej koniunktury, (3) ocenę presji konkurencyjnej.

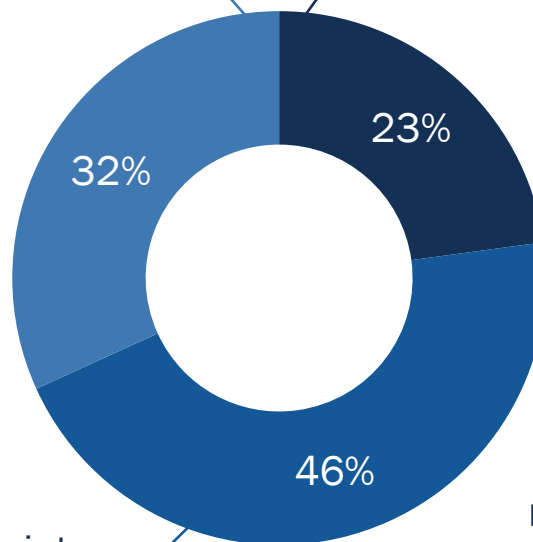

Zakotwiczeni

Płynący pod prąd

Płynący z wiatrem

N=525, Rok 2014

Płynący pod prąd...

23%

...czyli firmy z problemami.

- Popyt na produkty/ usługi spadł w ciągu ostatnich 6 miesięcy;
- Dostępność wykwalifikowanych pracowników spadła;
- Ceny towarów, materiałów, sprzętu potrzebnych w działalności wzrosły;
- Terminowość regulowania płatności przez kontrahentów spadła;
- Koszty zatrudnienia wzrosły;
- Koniunktura w branży w perspektywie trzech miesięcy pozostanie prawdopodobnie bez zmian;
- Firmy działają w otoczeniu bardzo silnej konkurencji – działa dużo podmiotów oferujące podobne produkty, w podobnych cenach.

Zakotwiczeni...

32%

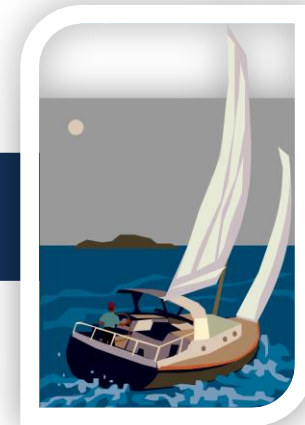

...czyli bez większych zmian.

- Popyt na produkty/ usługi nieznacznie spadł w ciągu ostatnich 6 miesięcy;
- Dostępność wykwalifikowanych pracowników pozostała bez zmian;
- Ceny towarów, materiałów, sprzętu potrzebnych w działalności pozostały bez zmian;
- Terminowość regulowania płatności przez kontrahentów pozostała bez zmian;
- Koszty zatrudnienia pozostały bez zmian;
- Koniunktura w branży w perspektywie trzech miesięcy pozostanie prawdopodobnie bez zmian;
- Firmy działają w otoczeniu stosunkowo silnej konkurencji – pojawia się coraz więcej firm, ale nadal istnieje przestrzeń dla nowych przedsiębiorstw.

Płynący z wiatrem...

46%

...czyli rozwój z perspektywami.

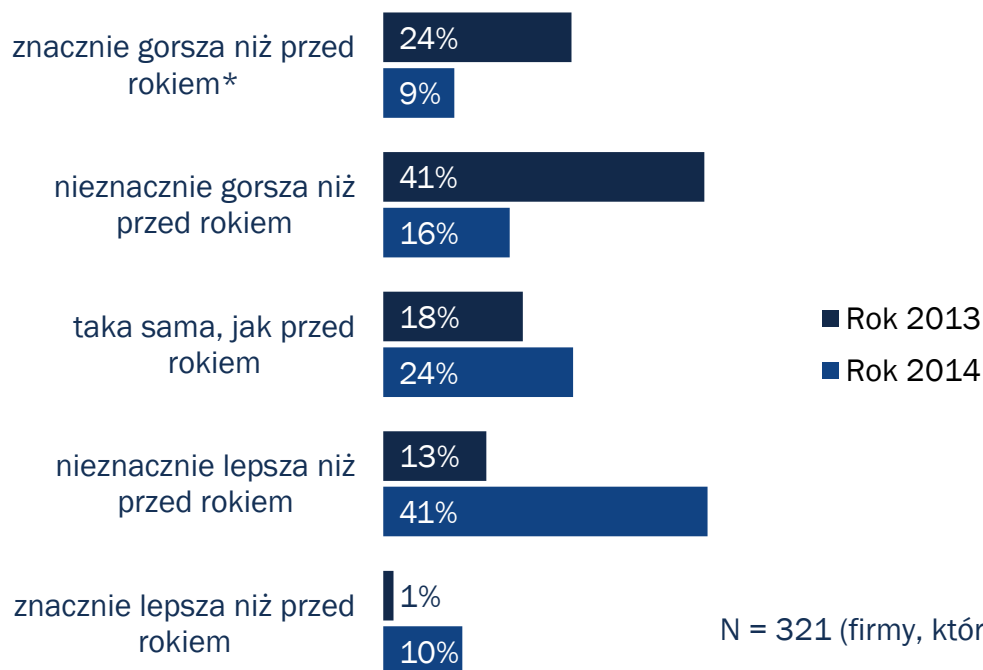
- Popyt na produkty/ usługi wzrósł w ciągu ostatnich 6 miesięcy;
- Dostępność wykwalifikowanych pracowników pozostała bez zmian;
- Ceny towarów, materiałów, sprzętu potrzebnych w działalności pozostały bez zmian;
- Terminowość regulowania płatności przez kontrahentów pozostała bez zmian;
- Koszty zatrudnienia nieznacznie wzrosły;
- Koniunktura w branży w perspektywie trzech miesięcy powinna być lepsza niż obecnie;
- Firmy działają w otoczeniu stosunkowo silnej konkurencji – pojawia się coraz więcej firm, ale nadal istnieje przestrzeń dla nowych przedsiębiorstw.

KONIUNKTURA

W BRANŻY I GOSPODARCE

Koniunktura

Jak, w porównaniu z sytuacją w czerwcu ubiegłego roku (2013), ocenia Pan(i) obecną koniunkturę? Obecna koniunktura w gospodarce polskiej jest...

Ocena obecnej koniunktury w gospodarce polskiej jest znacznie bardziej optymistyczna w roku 2014 w porównaniu do ocen z 2013 r.

Wszystkie różnice istotne statystycznie na poziomie $p < 0.001$

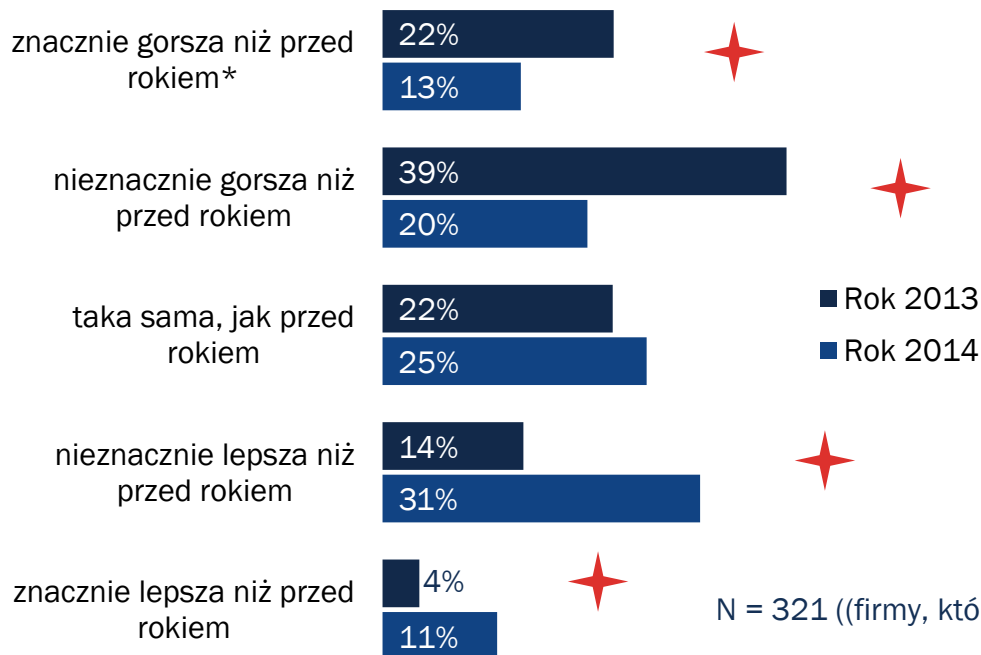
N = 600 (Rok 2014)

N = 321 (firmy, które brały udział również w badaniu w 2013 roku)

*) „przed rokiem” oznacza „w czerwcu 2012 r. dla Edycji 2 oraz „w czerwcu 2013” dla Edycji 6 badania

Koniunktura

Jak, w porównaniu z sytuacją w czerwcu ubiegłego roku (2013), ocenia Pan(i) obecną koniunkturę? Obecna koniunktura w branży, w której funkcjonuje Państwa firma, jest... ?

Ocena obecnej koniunktury w branży, w której działa firma jest bardziej optymistyczna w roku 2014 w porównaniu do ocen z 2013 r.

* Różnice istotne statystycznie na poziomie $p < 0.001$

N = 604 (Rok 2014)

N = 321 ((firmy, które brały udział również w badaniu w 2013)

*) „przed rokiem” oznacza „w czerwcu 2012 r. dla Edycji 2 oraz „w czerwcu 2013” dla Edycji 6 badania

Obecna koniunktura w gospodarce/branży

67%

... średnich firm ocenia obecną koniunkturę w gospodarce jako lepszą niż w 2013 roku. Dla porównania tak optymistyczne prognozy pojawiły się w przypadku 56% ogółu badanych przedsiębiorstw.

30%

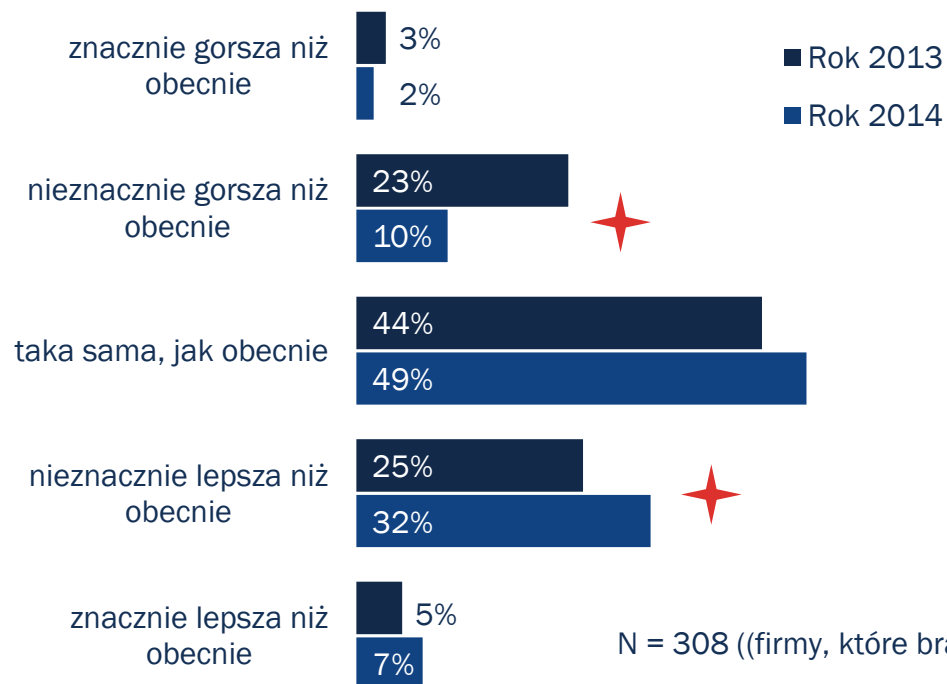
...firm rodzinnych ocenia obecną koniunkturę w gospodarce jako tak samo dobrą jak w zeszłym roku (wśród pozostałych przedsiębiorstw zmian w koniunkturze nie dostrzega 24% firm)

32%

...firm zlokalizowanych w na wsiach lub w małych miastach ocenia koniunkturę w gospodarce jako gorszą niż w 2013 roku. Wśród firm działających w dużych miastach lub w ich okolicach odsetek pesymistów był znacząco niższy – 24%. Podobna różnica utrzymuje się w przypadku ocen koniunktury branżowej – 46% firm z obszarów wiejskich dostrzega pogorszenie koniunktury dla branży. W miastach odsetek ten wyniósł 31%.

Koniunktura

Jaka, Pana(i) zdaniem, będzie koniunktura za trzy miesiące? Za trzy miesiące koniunktura w gospodarce polskiej będzie...

Prognozy przyszłej (za 3 miesiące) koniunktury w gospodarce polskiej również były w roku 2014 bardziej optymistyczna w porównaniu do ocen z 2013 r.

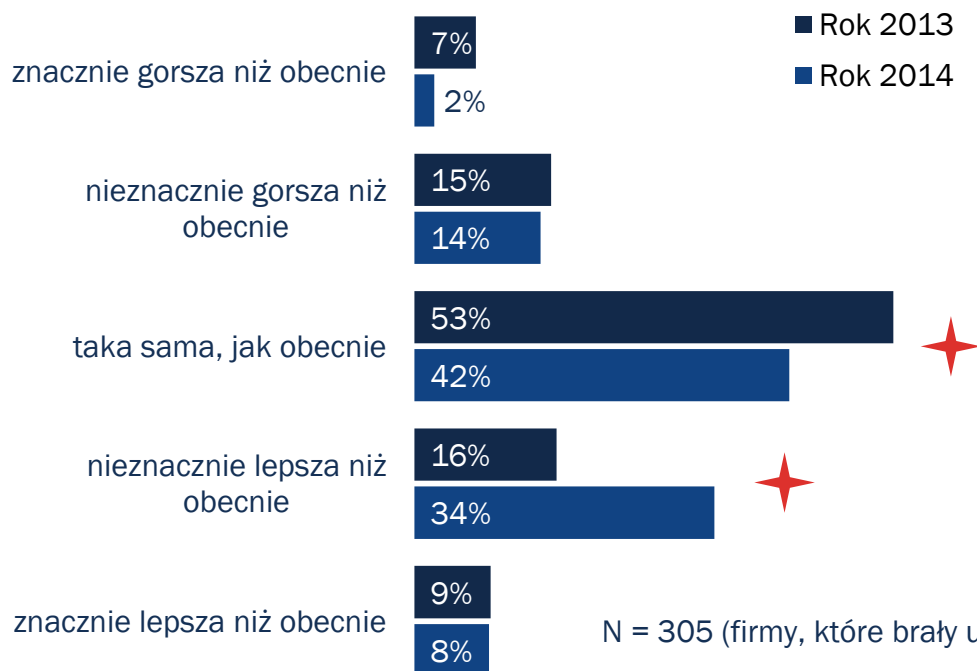
* Zaznaczono różnice istotne na poziomie $p < 0.01$ i lepszym

N = 590 (Rok 2014)

N = 308 ((firmy, które brały udział również w badaniu w 2013 roku)

Koniunktura

Jaka, Pana(i) zdaniem, będzie koniunktura za trzy miesiące? Za trzy miesiące koniunktura w branży, w której funkcjonuje Państwa firma, będzie...?

Prognozy przyszłej (za 3 miesiące) koniunktury w branży były w roku 2014 bardziej optymistyczne w porównaniu do ocen z 2013 r.

*Różnice istotne statystycznie na poziomie $p < 0.001$

N = 589 (Rok 2014)

Prognoza koniunktury w gospodarce/branży

18%

... przedsiębiorstw eksportowych prognozuje pogorszenie koniunktury w gospodarce w przeciągu najbliższych 3 miesięcy. W przypadku przedsiębiorstw nie prowadzących działalności eksportowej ten odsetek był aż dwukrotnie niższy.

27%

... firm zlokalizowanych w na wsiach lub w małych miastach wskazuje na poprawę koniunktury w gospodarce w ciągu najbliższych 3 miesięcy. Wśród firm z dużych miast ten odsetek jest wyższy – wyniósł 41%.

16%

... dużych firm przewiduje poprawę koniunktury w branży. To odsetek niższy niż w przypadku średnich firm (45%). Zdecydowana większość (63%) dużych firm nie przewiduje zmian koniunktury w branży.

Postrzeganie koniunktury

Związki między opiniami na temat obecnej i przyszłej koniunktury w branży i gospodarce.

(2014)	Postrzeganie obecnej koniunktury w branży	Postrzeganie obecnej koniunktury w gospodarce	Postrzeganie przyszłej koniunktury w branży	Postrzeganie przyszłej koniunktury w gospodarce
Postrzeganie obecnej koniunktury w branży		0,624	0,421	0,306
Postrzeganie obecnej koniunktury w gospodarce			0,372	0,484
Postrzeganie przyszłej koniunktury w branży				0,601

Przedsiębiorcy postrzegają zarówno obecną, jak przyszłą koniunkturę w polskiej gospodarce przez pryzmat sytuacji własnej branży. Najsilniejszy związek zauważono między opiniami na temat obecnej sytuacji w gospodarce a poglądami na temat koniunktury w branży.

Podobnie jest jeśli chodzi o przewidywanie przyszłej koniunktury w gospodarce – opinie w tej sprawie najsilniej zależą od tego, jak widziana jest przyszła koniunktura w branży.

Postrzeganie koniunktury

	Beta*
Ocena obecnej koniunktury w branży	0,640
Przewidywana przyszła koniunktura w gospodarce	0,405
Przewidywana przyszła koniunktura w branży	-0,174

Zmienna zależna:
postrzeganie obecnej
koniunktury w gospodarce

$$R^2 = 0,593$$

Tabela przedstawia model współzależności opinii na temat obecnej i przyszłej koniunktury.

Na opinie o sytuacji w gospodarce najsilniej wpływa ocena koniunktury w branży i na odwrót. Związek ten dotyczy zarówno postrzegania obecnej koniunktury, jak i przewidywania przyszłej (tj. po upływie 3 miesięcy). Kształt tej zależności nie zmienił się od poprzedniego badania.

Gdy opinie o obecnej koniunkturze w branży i przyszłości gospodarki są ustalone → optymizm co do przyszłości branży sprzyja pesymistycznym ocenom obecnej sytuacji gospodarczej (świadczy o tym ujemny znak stojący przy ostatnim współczynniku w tabeli). Co ciekawe – taki sam kształt zależności dostrzeżono również w tej grupie przedsiębiorstw, które brały udział w poprzedniej edycji badania (2013 r.)

Postrzeganie koniunktury

Pozostałe czynniki wpływające na postrzeganie koniunktury w gospodarce	
BLOKI CZYNNIKÓW WPŁYWAJĄCYCH NA OCENĘ OBECNEJ KONIUNKTURY W GOSPODARCE:	Ocena obecnej koniunktury w gospodarce R^2
Zmienne związane z postrzeganiem obecnej i przyszłej koniunktury w branży i w gospodarce	0,593
Dodano zmienne związane z płynnością finansową	0,616
Dodano zmienne związane z kosztami działalności	0,634
Dodano zmienne związane z pozycją finansową firmy	0,635

Opinie na temat obecnej koniunktury w gospodarce polskiej, są – poza opiniami o innych aspektach koniunktury – uzależnione również od opinii na temat środowiska biznesowego firmy. O tym, że czynniki te mają znaczenie informuje zmiana wartości współczynnika R^2 (wartości tego współczynnika podane są w tabeli). Pozycja finansowa firmy natomiast praktycznie nie ma znaczenia dla oceny koniunktury w gospodarce.

Postrzeganie koniunktury

Pozostałe czynniki wpływające na postrzeganie koniunktury w branży	
BLOKI CZYNNIKÓW WPŁYWAJĄCYCH NA OCENĘ OBECNEJ KONIUNKTURY W BRANŻY:	Ocena obecnej koniunktury w branży R^2
Zmienne związane z postrzeganiem obecnej i przyszłej koniunktury w branży i w gospodarce	0,574
Dodano zmienne związane z płynnością finansową	0,740
Dodano zmienne związane z kosztami działalności	0,740
Dodano zmienne związane z pozycją finansową firmy	0,741

Opinie na temat obecnej koniunktury w branży, w której działa firma, są – poza opiniami o innych aspektach koniunktury – uzależnione również od opinii na temat płynności finansowej firmy. O tym, że czynnik ten ma znaczenie informuje zmiana wartości współczynnika R^2 (wartości tego współczynnika podane są w tabeli). Koszty działalności ani pozycja finansowa firmy natomiast praktycznie nie mają znaczenia dla oceny koniunktury w branży.

Postrzeganie koniunktury

Pozostałe czynniki wpływające na przewidywanie przyszłej koniunktury w gospodarce	
BLOKI CZYNNIKÓW WPŁYWAJĄCYCH NA OCENĘ PRZYSZŁEJ KONIUNKTURY W GOSPODARCE:	Ocena przyszłej koniunktury w gospodarce R^2
Zmienne związane z postrzeganiem obecnej i przyszłej koniunktury w branży i w gospodarce	0,550
Dodano zmienne związane z płynnością finansową	0,590
Dodano zmienne związane z kosztami działalności	0,616
Dodano zmienne związane z pozycją finansową firmy	0,620

Przewidywania dotyczące przyszłej (za trzy miesiące) koniunktury w gospodarce polskiej, są – poza opiniami o innych aspektach koniunktury – uzależnione również od opinii na temat środowiska biznesowego firmy. O tym, że czynniki te mają znaczenie informuje zmiana wartości współczynnika R^2 (wartości tego współczynnika podane są w tabeli).

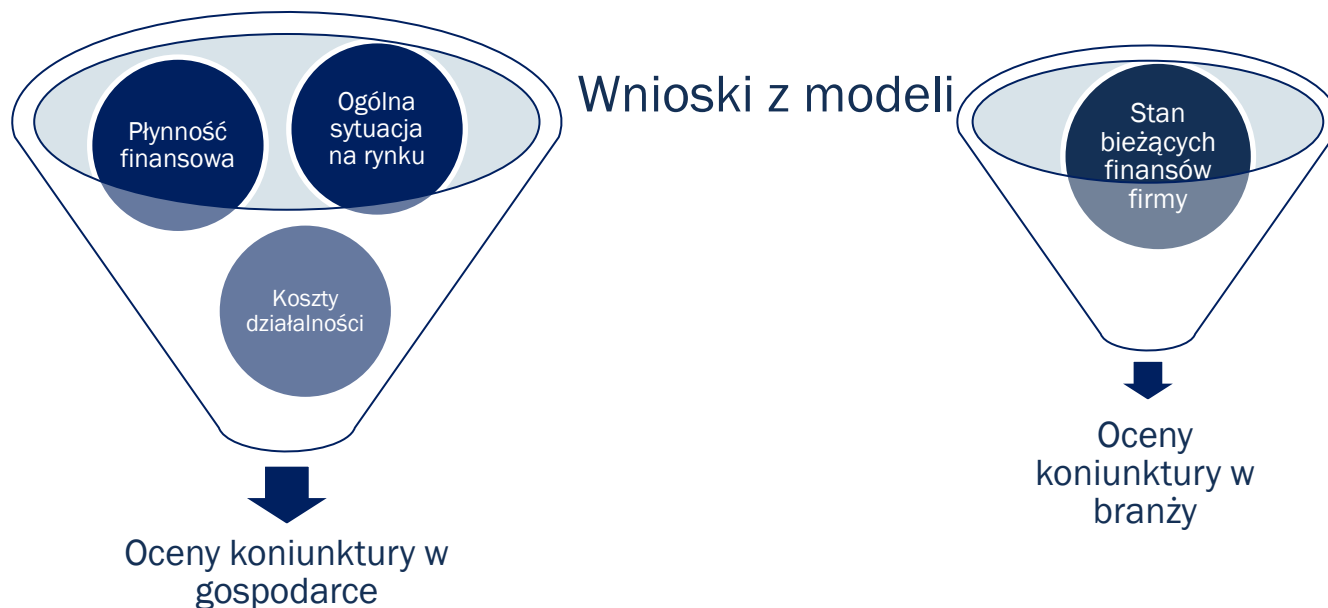
Pozycja finansowa firmy natomiast praktycznie nie ma znaczenia dla oceny przyszłej koniunktury w gospodarce.

Postrzeganie koniunktury

Pozostałe czynniki wpływające na przewidywanie przyszłej koniunktury w branży	
BLOKI CZYNNIKÓW WPŁYWAJĄCYCH NA OCENĘ PRZYSZŁEJ KONIUNKTURY W BRANŻY:	Ocena przyszłej koniunktury w branży R^2
Zmienne związane z postrzeganiem obecnej i przyszłej koniunktury w branży i w gospodarce	0,537
Dodano zmienne związane z płynnością finansową	0,561
Dodano zmienne związane z kosztami działalności	0,593
Dodano zmienne związane z pozycją finansową firmy	0,598

Przewidywanie przyszłej koniunktury w branży, w której działa firma, są – poza opiniami o różnych aspektach koniunktury w branży i gospodarce – uzależnione również od opinii na temat środowiska biznesowego firmy: większe znaczenie ma ocena płynności finansowej firmy, nieco mniejsze – ocena kosztów działalności. O znaczeniu tych czynników informuje zmiana wartości współczynnika R^2 (wartości tego współczynnika podane są w tabeli). Pozycja finansowa firmy natomiast praktycznie nie ma znaczenia dla oceny przyszłej koniunktury w branży.

Koniunktura w branży

Opinie o koniunkturze w gospodarce są bardziej zniuansowane, zależą od wielu czynników: związanych z płynnością finansową firmy, z kosztami jej działalności oraz z ogólnym jej statusem na rynku.

Opinie o koniunkturze w branży kształtuje przede wszystkim jeden czynnik – stan bieżących finansów firmy. Jeśli firma nie ma kłopotów z płynnością, to oceny są bardziej optymistyczne. Wraz z pojawianiem się tego rodzaju problemów, pojawia się też skłonność do pesymistycznej oceny zarówno bieżącej jak przyszłej koniunktury w branży.

Ocena i przewidywanie koniunktury w gospodarce

OCENA PRZYSZŁEJ KONIUNKTURY W GOSPODARCE (EDYCJA 2, 2013)

OCENA <u>OBECNEJ KONIUNKTURY W GOSPODARCE</u> (EDYCJA 6, 2014) (w zależności od oceny przyszłej koniunktury w gospodarce dokonanej w poprzedniej edycji badania)					
	znacznie gorsza niż w czerwcu 2013	nieznacznie gorsza niż w czerwcu 2013	taka sama, jak w czerwcu 2013	nieznacznie lepsza niż w czerwcu 2013	znacznie lepsza niż w czerwcu 2013
znacznie gorsza niż obecnie	20%	35%	15%	25%	5%
nieznacznie gorsza niż obecnie	8%	19%	23%	45%	5%
taka sama, jak obecnie	3%	19%	27%	45%	7%
nieznacznie lepsza niż obecnie	1%	8%	14%	63%	14%
znacznie lepsza niż obecnie	0%	8%	25%	50%	17%

Tabela pokazuje rozkład opinii o obecnej koniunkturze w grupach wyróżnionych ze względu na przewidywanie koniunktury sformułowane w poprzedniej edycji badania (wiersze tabeli sumują się do 100%).

Analiza danych z tabeli prowadzi do wniosku, że optymistyczne przewidywania były w znacznej mierze trafne, zaś pesymistyczne – dość często okazały się nietrafne. **Sytuacja okazała się więc lepsza niż przewidywano lub tak dobra, jak przewidywano.**

Ocena i przewidywanie koniunktury w branży

OCENA PRZYSZŁEJ KONIUNKTURY W BRANŻY (EDYCJA 2, 2013)

OCENA <u>OBECNEJ KONIUNKTURY W BRANŻY</u> (EDYCJA 6, 2014) (w zależności od oceny przyszłej koniunktury w gospodarce dokonanej w poprzedniej edycji badania)					
	znacznie gorsza niż w czerwcu 2013	nieznacznie gorsza niż w czerwcu 2013	taka sama, jak w czerwcu 2013	nieznacznie lepsza niż w czerwcu 2013	znacznie lepsza niż w czerwcu 2013
znacznie gorsza niż obecnie	20%	36%	16%	16%	12%
nieznacznie gorsza niż obecnie	14%	25%	18%	38%	5%
taka sama, jak obecnie	8%	25%	26%	29%	12%
nieznacznie lepsza niż obecnie	7%	17%	23%	36%	18%
znacznie lepsza niż obecnie	15%	5%	20%	45%	15%

Tabela pokazuje rozkład opinii o obecnej koniunkturze w grupach wyróżnionych ze względu na przewidywanie koniunktury sformułowane w poprzedniej edycji badania.

Analiza danych z tabeli pokazuje podobną tendencję, jak w przypadku oceny koniunktury w gospodarce: **optymistyczne przewidywania częściej okazały się trafne niż pesymistyczne.** Obraz jednak rysuje się mniej klarownie niż w przypadku przewidywania koniunktury w gospodarce: znaczny odsetek badanych firm wyłamuje się z tej tendencji. Przykładowo: co trzecia firma, która oczekiwała ustabilizowanej koniunktury konstatowała następnie jej pogorszenie (znaczne lub nieznaczne).

Indeksy oceny koniunktury

Czynniki wpływające na ocenę bieżącej i przyszłej koniunktury były badane z wykorzystaniem indeksów utworzonych na podstawie odpowiedzi na pytania:

- **Jak, w porównaniu z sytuacją w czerwcu ubiegłego roku (2013), ocenia Pan(i) obecną koniunkturę?** (Respondent wypowiadał się na temat koniunktury w gospodarce oraz w branży w której działa firma)
- **Jaka, Pana(i) zdaniem, będzie koniunktura za trzy miesiące?** (Respondent wypowiadał się na temat koniunktury w gospodarce oraz w branży w której działa firma)

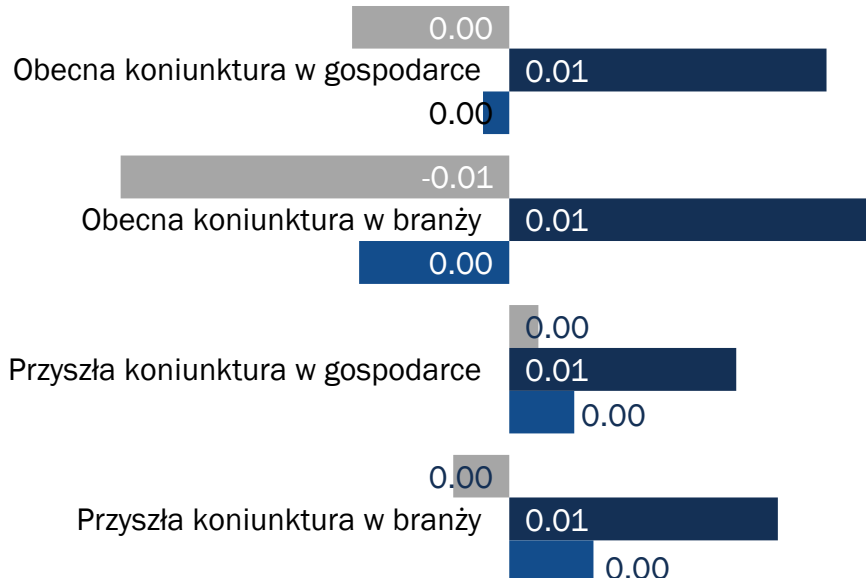
■ Rok 2014
■ Rok 2013

Porównanie średnich wartości poszczególnych indeksów ocen koniunktury pokazuje, że w 2013 roku badani byli wyraźnie mniej optymistyczni (średnie oceny były ujemne, co oznacza przewagę ocen pesymistycznych nad optymistycznymi. W 2014 optymizm zauważalnie wzrósł.

Wszystkie różnice między rokiem 2013 a 2014 były istotne statystycznie na poziomie $p < 0.001$

Ocena koniunktury a segmentacja firm

Wartości indeksów oceny obecnej i przyszłej koniunktury w gospodarce i w branży w każdym z trzech segmentów.

Wszystkie różnice między segmentami są istotne statystycznie na poziomie $p < 0.001$, za wyjątkiem różnicy w ocenie „przyszłej koniunktury w gospodarce” między „zakotwiczonymi” i „płynącymi pod prąd”

- Płynący pod prąd
- Płynący z wiatrem
- Zakotwiczeni

„Zakotwiczeni” są zdania, że obecnie jest kiepsko, ale mają nadzieję, na niewielką poprawę w ciągu najbliższych 3 miesięcy. „Płynący pod prąd” są najmniej optymistyczni, choć generalnie podzielają oczekiwanie jakiejś poprawy w najbliższej przyszłości. „Płynący z prądem” teraz mają się świetnie, więc ich prognozy na przyszłość, jeśli chodzi o koniunkturę, są nieco bardziej umiarkowane niż ocena teraźniejszości.

Ocena koniunktury w różnych branżach

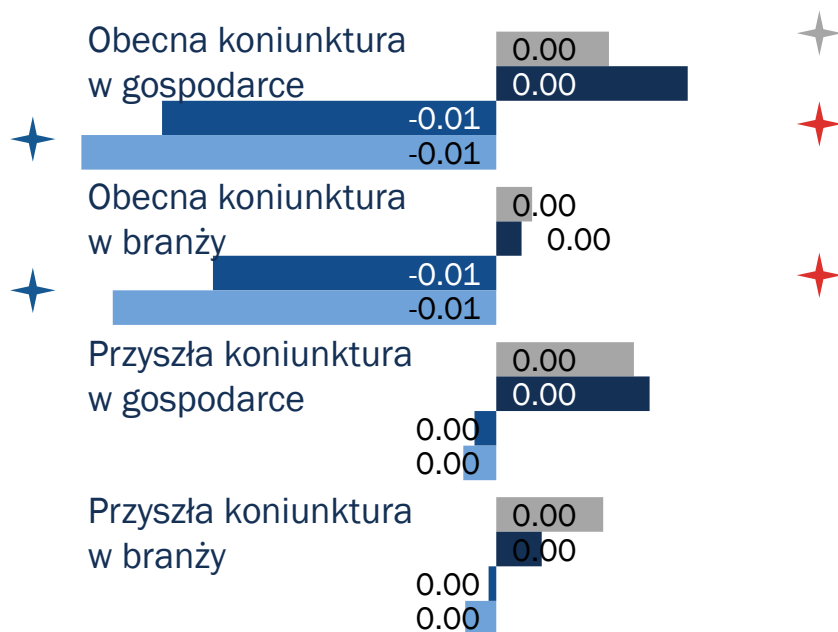
Branża działalności firmy (sekcja PKD)	Obecna koniunktura w gospodarce	Obecna koniunktura w branży	Koniunktura w gospodarce za 3 mies.	Koniunktura w branży za 3 miesiące
Rolnictwo, górnictwo i energetyka	0,16	0,23	0,24	0,23
Przetwórstwo przemysłowe	0,12	0,00	0,16	0,12
Budownictwo	0,02	-0,32	0,23	0,20
Handel	0,32	-0,10	0,42	0,40
Transport	0,01	-0,14	0,55	0,48
Informacja i komunikacja	0,42	0,46	0,39	0,53
Finanse, ubezpieczenia i nieruchomości	0,54	0,47	0,31	0,24
Usługi profesjonalne i administracyjne	0,43	0,07	0,43	0,21
Edukacja, opieka zdrow. i pomoc społ.	-0,57	-0,37	0,42	-0,07
Pozostałe usługi	0,51	0,44	0,49	0,60

Na ogół **oczekiwania odnośnie przyszłej koniunktury (zarówno w gospodarce ogółem, jak w branży) są wyższe niż oceny obecnej**. Regułą jest także postrzeganie koniunktury w gospodarce jako lepszej niż we własnej branży.

Są wyjątki od tych reguł: w branży „informacja i komunikacja” oczekuje się poprawy w branży, ale niewielkiego pogorszenia w gospodarce, zaś branża „edukacja, opieka zdrowotna i pomoc społeczna” patrzy optymistycznie na zmiany w gospodarce, lecz nie oczekuje poprawy w branży.

Ocena koniunktury a wielkość firmy

Wartości indeksów oceny koniunktury a wielkość firmy.
Porównanie między edycjami badania

✦ Istotne różnice między edycjami badania

✦ Istotne różnice między wielkościami firm w 2014

✦ Istotne różnice między wielkościami firm w 2013

■ mała (2014)
■ średnia lub duża (2014)
■ mała (2013)
■ średnia lub duża (2013)

Porównanie średnich wartości indeksów oceny koniunktury pokazuje, że różnica między edycjami badania była istotna statystycznie dla wszystkich ocen koniunktury, za wyjątkiem „przyszłej koniunktury w branży”, zaś zróżnicowanie ze względu na wielkość firmy – było istotne jedynie przy ocenie obecnej koniunktury.

N=604, 605, 596 i 589 dla 2014

N=314, 316, 310 i 310 dla 2013

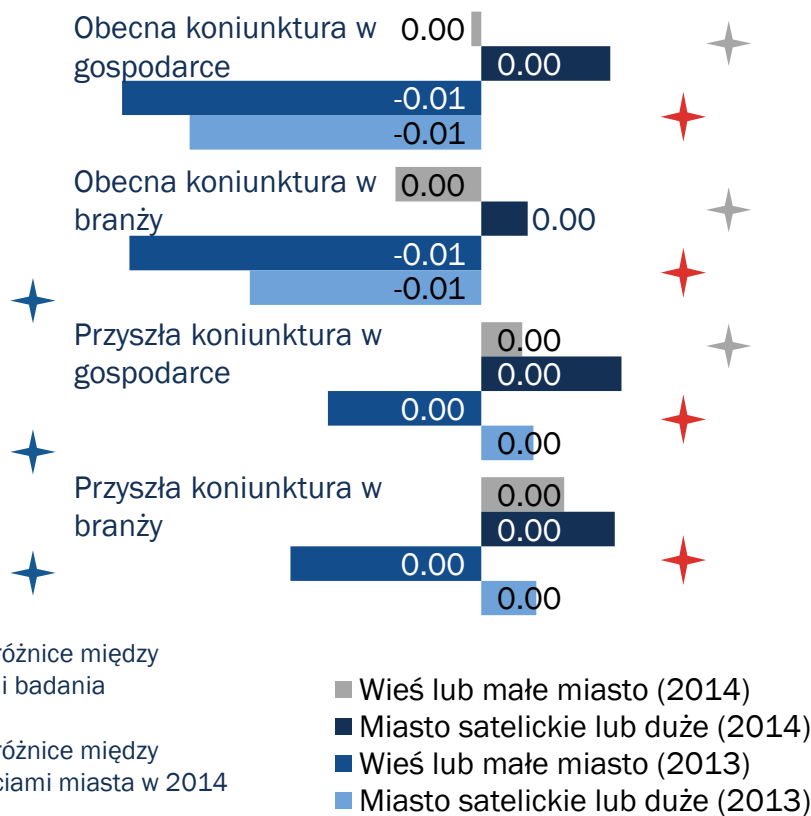
Ocena koniunktury w regionach kraju

	Obecna koniunktura w gospodarce	Obecna koniunktura w branży	Koniunktura w gospodarce za 3 mies.	Koniunktura w branży za 3 mies.	
2014	centralny	0,27	0,00	0,22	0,18
	południowy	0,26	0,05	0,33	0,20
	wschodni	-0,09	-0,17	0,21	0,42
	północno-zachodni	0,45	0,18	0,35	0,41
	południowo-zachodni	0,51	0,29	0,49	0,46
	północny	0,22	0,07	0,41	0,41
2013	centralny	-0,77	-0,39	0,03	0,21
	południowy	-0,60	-0,54	0,00	-0,07
	wschodni	-1,05	-1,15	-0,06	-0,04
	północno-zachodni	-0,75	-0,36	0,08	0,09
	południowo-zachodni	-0,76	-0,62	-0,10	-0,10
	północny	-0,62	-0,91	0,42	0,09

We wszystkich regionach kraju ocena koniunktury jest bardziej optymistyczna w 2014 niż w 2013 roku. Region wschodni wyróżnia się tym, że średnia ocena obecnej koniunktury jest ujemna na tle pozytywnych ocen pozostałych regionów. Jednak nawet w tym regionie niedaleka przyszłość postrzegana jest pozytywnie.

Ocena koniunktury a wielkość miasta

Wartości indeksów oceny koniunktury a wielkość miasta, w którym firma ma siedzibę. Porównanie między edycjami badania

 Istotne różnice między edycjami badania

 Istotne różnice między wielkościami miasta w 2014

 Istotne różnice między wielkościami miasta w 2013

■ Wieś lub małe miasto (2014)
 ■ Miasto satelickie lub duże (2014)
 ■ Wieś lub małe miasto (2013)
 ■ Miasto satelickie lub duże (2013)

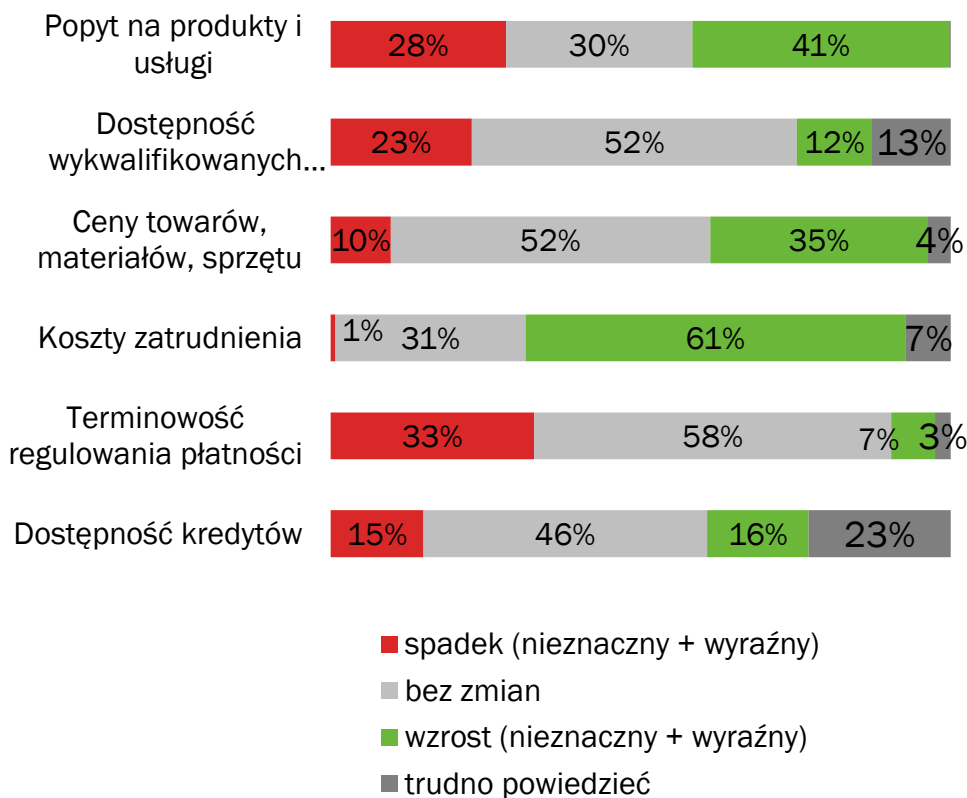
W edycji z 2014 r. w dużych i satelickich miastach przeważają pozytywne oceny koniunktury. Warto także zauważyć, że przedsiębiorcy z tych miast również w poprzedniej edycji optymistycznie oceniali przyszłą koniunkturę. Firmy z terenów wiejskich i małych miast przejawiają pewien optymizm w stosunku do przyszłości, jednak obecną koniunkturę oceniają mniej optymistycznie

N = 584, 593, 573 i 576 (dla 2014)

N = 292, 298, 286 i 284 (dla 2013)

Sytuacja firmy w 2014

W jaki sposób, w ciągu ostatnich sześciu miesięcy, zmieniły się poniższe parametry?

Większość elementów sytuacji firmy najczęściej oceniano jako stabilne ("nie mieniło się").

Warto jednak zwrócić uwagę na odstępstwa od tej reguły:

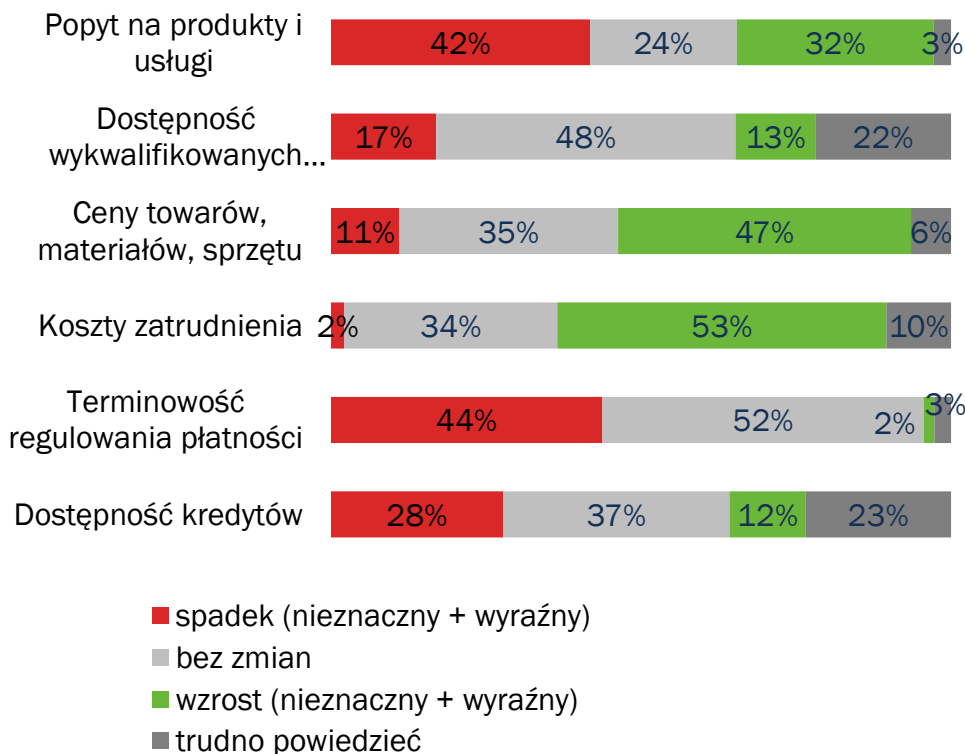
→ Popyt na usługi – częściej zauważano wzrost niż spadek;

→ Koszty zatrudnienia – w tej kwestii również częściej dostrzegano wzrost niż spadek

Sytuacja firmy w 2013

W jaki sposób, w ciągu ostatnich sześciu miesięcy, zmieniły się poniższe parametry?

Wyniki poprzedniej edycji badania.

W ubiegłym roku również większość elementów sytuacji firmy najczęściej oceniano jako stabilne.

Odstępstwa od tej reguły dotyczyły tych samych parametrów, co w roku 2014, lecz świadczyły one o pogarszającej się koniunkturze:

→ Częściej zauważano spadek niż wzrost popytu;

→ Koszty zatrudnienia częściej dostrzegano wzrost niż spadek

→ Częściej niż w 2014 r.

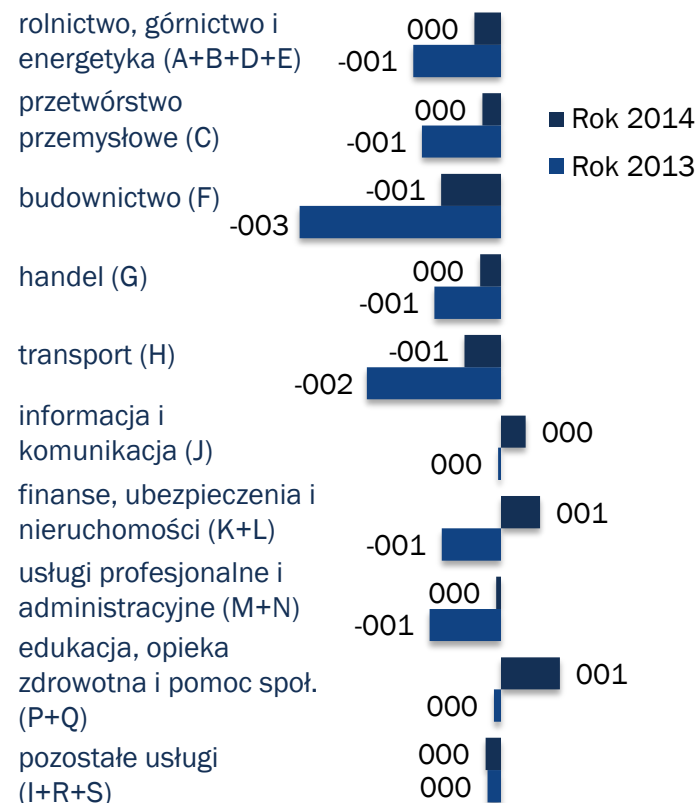
narzekano na terminowość płatności i słabą dostępność kredytów

N=321

Sytuacja firmy – porównanie branż

W jaki sposób, w ciągu ostatnich sześciu miesięcy, zmieniły się wartości „indeksów płynności” firmy?

	2014	2013
Rolnictwo, górnictwo i energetyka	-0,44	-1,46
Przetwórstwo przemysłowe	-0,31	-1,32
Budownictwo	-1,00	-3,36
Handel	-0,35	-1,11
Transport	-0,61	-2,24
Informacja i komunikacja	0,42	-0,04
Finanse, ubezpieczenia i nieruchomości	0,66	-0,99
Usługi profesjonalne i administracyjne	-0,08	-1,19
Edukacja, opieka zdrowotna i pomoc społ.	0,99	-0,11
Pozostałe usługi	-0,25	-0,22

„Indeksy płynności” przedsiębiorstwa to popyt, terminowość regulowania płatności i dostępność kredytów, uległy one poprawie w 2014 r. w stosunku do 2013. Relatywnie gorsza sytuacja utrzymywała się w budownictwie i transporcie, najlepsza – w edukacji oraz w branży finansowo-ubezpieczeniowej.

N = 584 (2014)

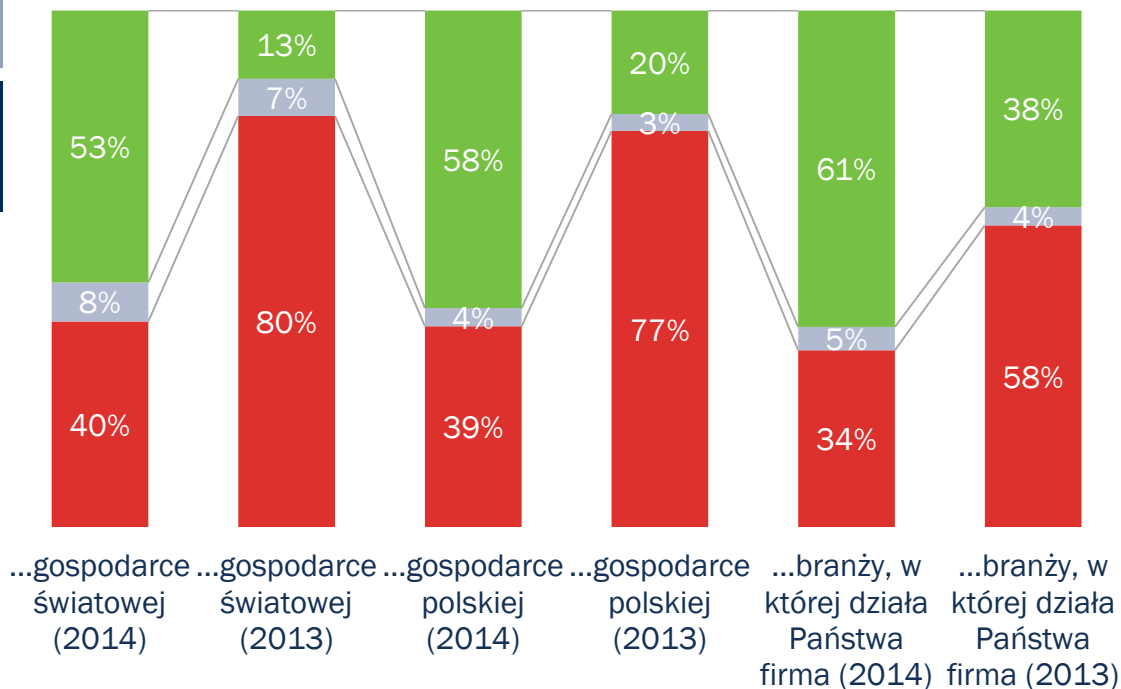
N = 304 (2013)

KRYZYS I JEGO WPŁYW NA FIRME

Dostrzeganie kryzysu w gospodarce

Czy Pana/i zdaniem mamy obecnie do czynienia z kryzysem w... ?

N = 614, 2014
N = 585, 2013

■ tak (zdecydowanie + raczej)
■ trudno powiedzieć
■ nie (zdecydowanie + raczej)

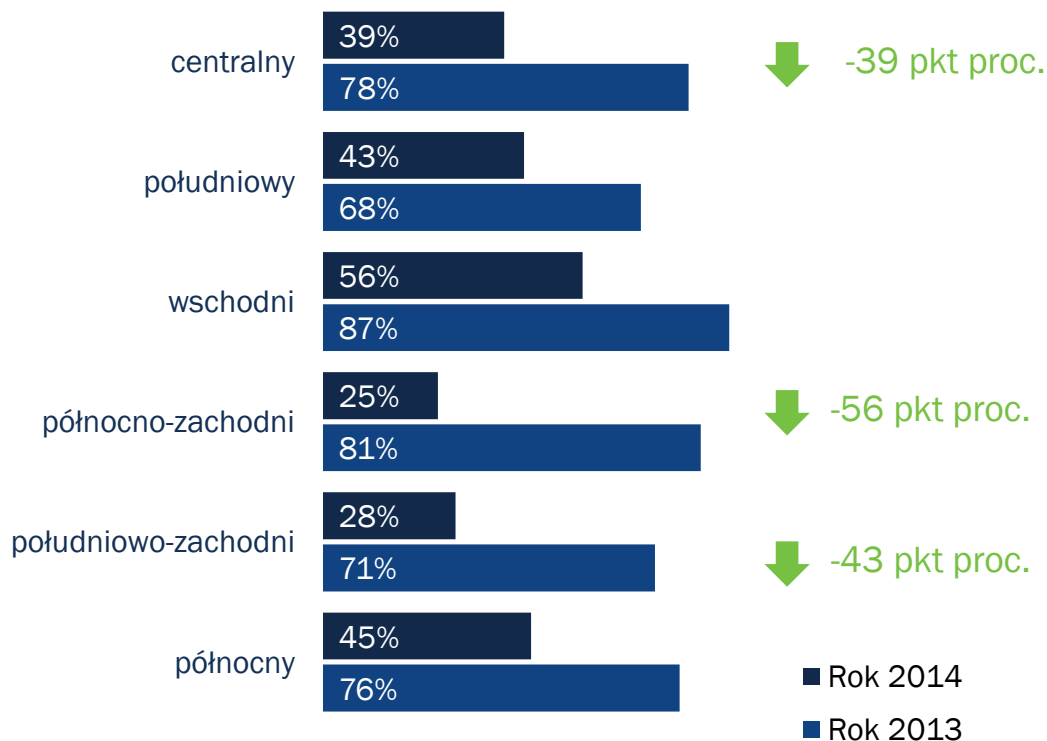
Jak widać, postrzeganie sytuacji jako kryzysowej bardzo wyraźnie zmieniło się między edycjami badania.

W 2014 r. ponad połowa badanych nie dostrzega kryzysu i odsetek ten jest większy, gdy pytanie dotyczy otoczenia bliskiego badanemu (jak np.. branża jego działalności) i mniejszy – gdy mowa o całym świecie.

Kryzys w regionach kraju

Czy Pana/i zdaniem mamy obecnie do czynienia z kryzysem w gospodarce polskiej?

(% odpowiedzi „zdecydowanie tak” + „raczej tak”)

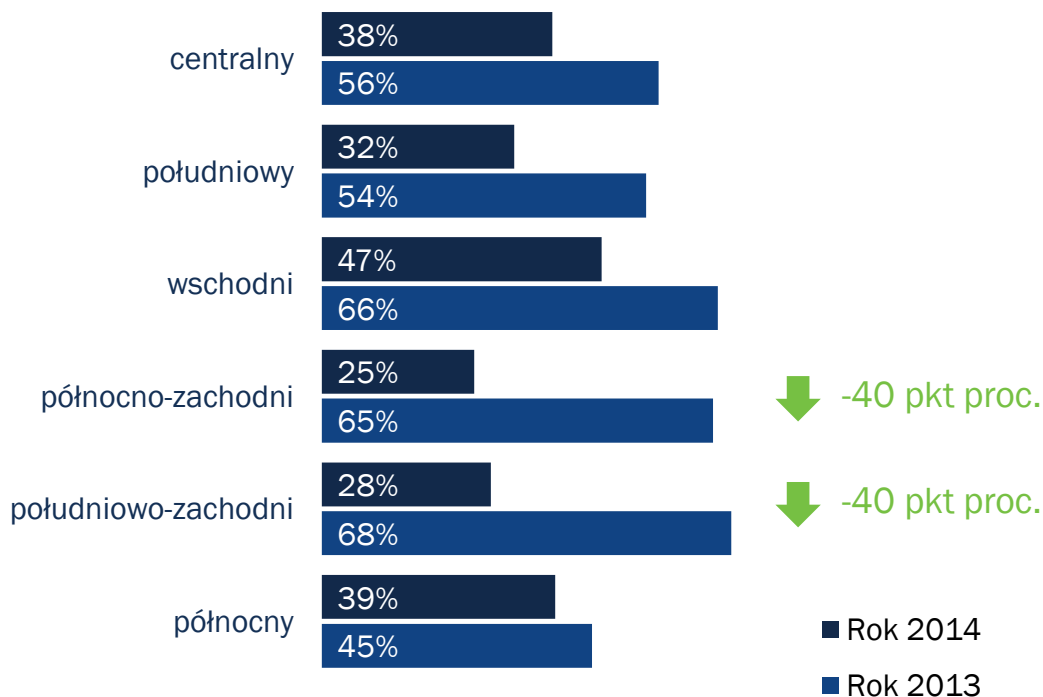

W ciągu roku, który dzielił obie edycje badania, odsetek przedsiębiorców dostrzegających kryzys w polskiej gospodarce zmniejszył się w sposób istotny w całym kraju.

Największy spadek tego odsetka dotyczył regionów: północno-zachodniego, południowo-zachodniego i centralnego

Kryzys w regionach kraju

Czy Pana/i zdaniem mamy obecnie do czynienia z kryzysem w branży, w której działa firma?
(% odpowiedzi „zdecydowanie tak” + „raczej tak”)

W ciągu roku, który dzielił obie edycje badania, zmalał również odsetek przedsiębiorców dostrzegających kryzys w branży, w której działa firma.

Największy spadek tego odsetka dotyczył dwóch regionów: północno-zachodniego i południowo-zachodniego

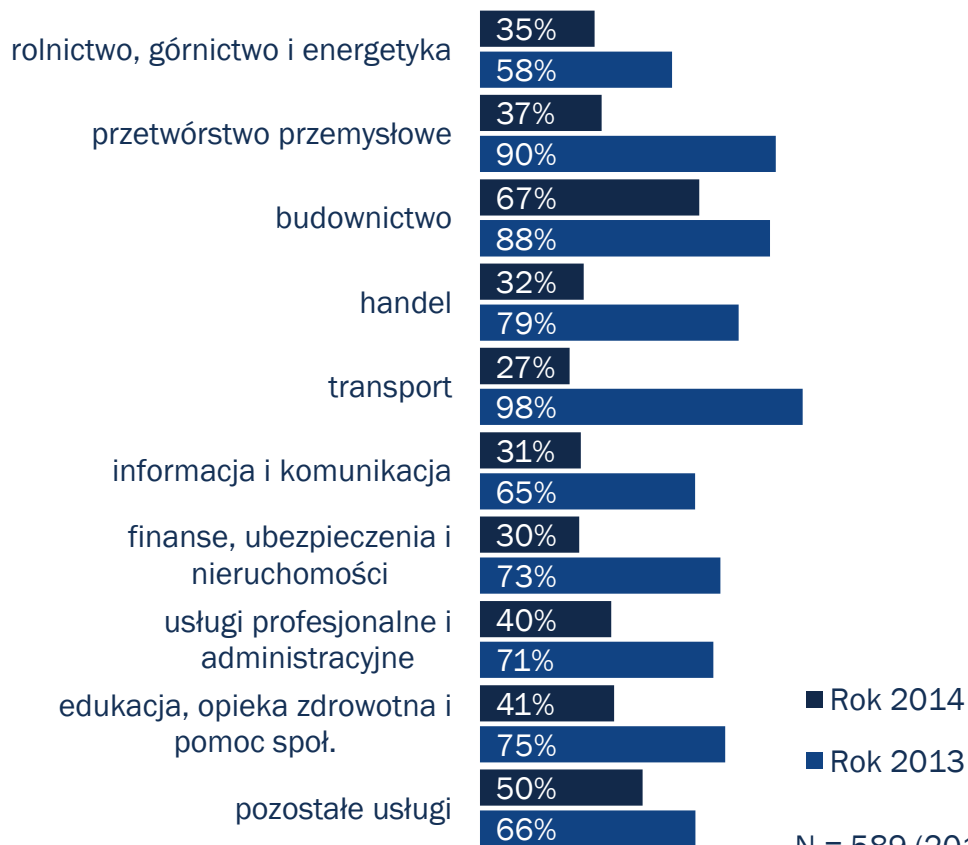
Wszystkie różnice istotne statystycznie
w regionie północnym poziom istotności $p=0,04$
w pozostałych $p < 0.001$

N = 622 (2014)
N = 585 (2013)

Postrzeganie kryzysu w gospodarce w branżach

Czy Pana/i zdaniem mamy obecnie do czynienia z kryzysem w gospodarce polskiej?

(% odpowiedzi „zdecydowanie tak” + „raczej tak”)

N = 589 (2014)

N = 585 (2013)

Odsetek dostrzegających kryzys w polskiej gospodarce zmniejszył się również we wszystkich branżach, ale nie we wszystkich jednakowo. W szczególności budownictwo wyróżniało się stosunkowo wysokim odsetkiem przedsiębiorców uważających, że w gospodarce polskiej roku 2014 mamy do czynienia z kryzysem.

Kryzys w branżach

Czy Pana/i zdaniem mamy obecnie do czynienia z kryzysem w branży, w której działa firma? (% odpowiedzi „zdecydowanie tak” + „raczej tak”)

Można zauważyć znaczne zróżnicowanie branżowe, jeśli chodzi o dostrzeganie kryzysu w branży, w której działa firma.

Przedsiębiorcy z branży budowlanej oraz należący do połączonej sekcji „rolnictwo, górnictwo, energetyka” dostrzegali kryzys w branży częściej niż przed rokiem.

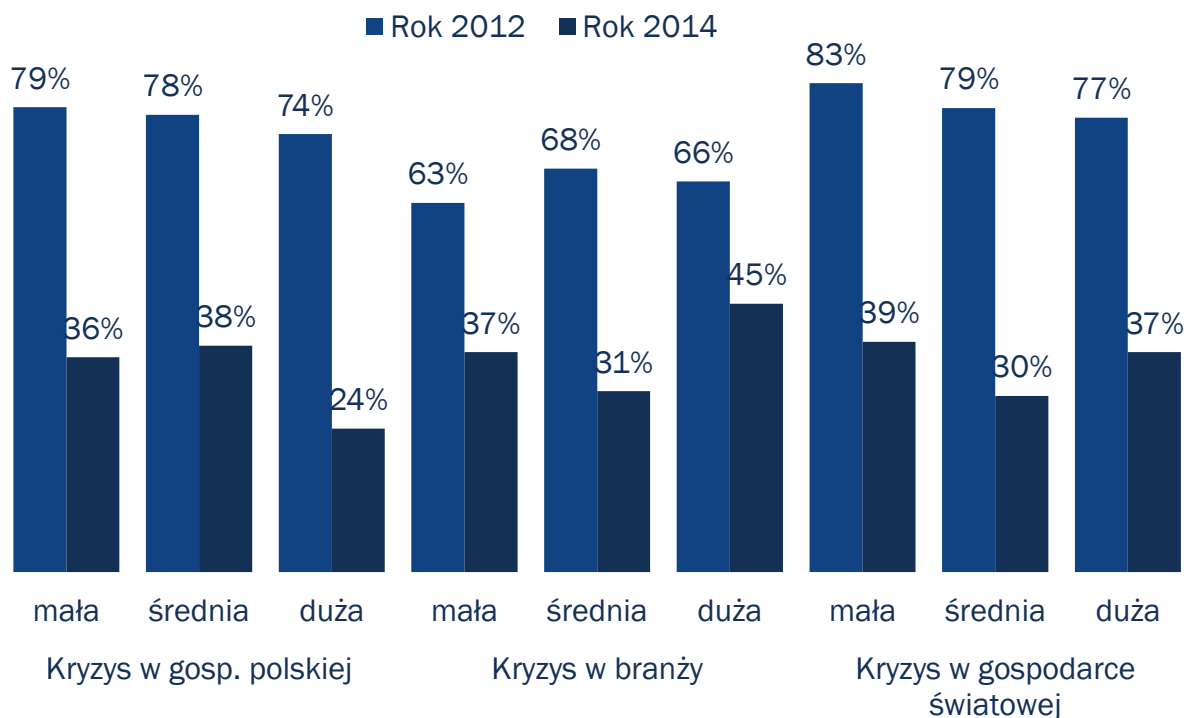
Prawe wszystkie różnice istotne statystycznie, w budownictwie i rolnictwie różnice nieistotne

N = 589 (2014)

N = 585 (2013)

Kryzys a wielkość firmy

Czy Pana/i zdaniem mamy obecnie do czynienia z kryzysem w gospodarce polskiej i w branży, w której działa firma?
 (% odpowiedzi „zdecydowanie tak” + „raczej tak”)

Spadek odsetka przedsiębiorców dostrzegających kryzys w gospodarce i w branży dotyczy zarówno firm małych, jak i średnich czy dużych. W 2014 r. oznaki kryzysu najrzadziej dostrzegali średni przedsiębiorcy. Rok wcześniej nie było w tym względzie różnic między wielkościami firmy.

N = 614 (Rok 2014)

N = 585 (Rok 2012)

Postrzeganie światowego kryzysu gospodarczego

42%

... przedstawiciele małych firm uznało, że mamy obecnie do czynienia z kryzysem w światowej gospodarce. Przedstawiciele średnich firm rzadziej (30%) wskazywali na kryzys w gospodarce światowej.

46%

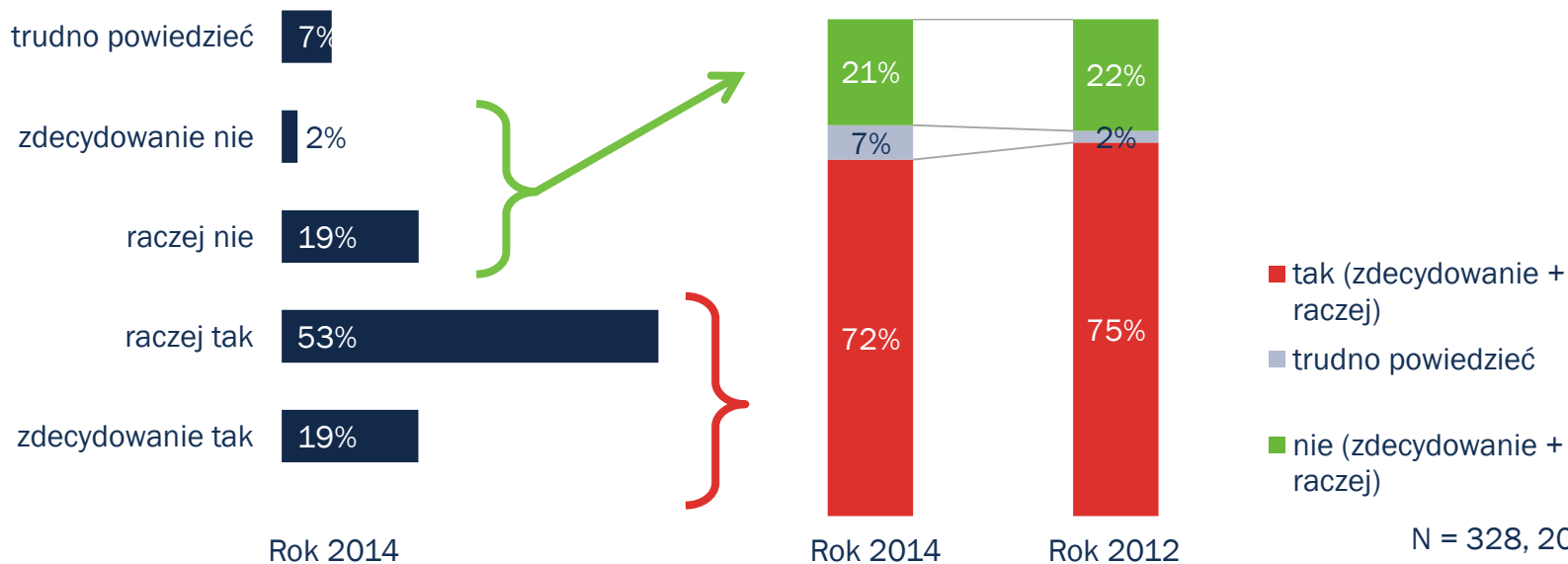
... firm które nie prowadzą działalności eksportowej dostrzega kryzys w gospodarce światowej. Wśród eksporterów odsetek ten był niższy – 38%.

55%

... firm zlokalizowanych w małych miastach lub na obszarach wiejskich dostrzega kryzys w gospodarce światowej. Przedstawiciele firm z dużych miast rzadziej (41%) mówili o tym, że mamy obecnie do czynienia z kryzysem w gospodarce światowej

Wpływ kryzysu

Czy Państwa firma odczuwa obecnie wpływ kryzysu gospodarczego?

Respondenci, którzy uważają, że mamy do czynienia z kryzysem gospodarczym deklarują na ogół, że odczuwa to także ich firma (w obu badaniach prawie jednakowo). Wydaje się, że można to zagadnienie odwrócić i postawić hipotezę, że kryzys w gospodarce diagnozowany jest na podstawie sytuacji własnej firmy.

Odpowiadały tylko firmy z których respondenci uważają, że mamy do czynienia z kryzysem.

Postrzeganie kryzysu gospodarczego w Polsce

39%

... przedstawiciele małych firm uznało, że mamy obecnie do czynienia z kryzysem w polskiej gospodarce. Przedstawiciele średnich firm rzadziej (21%) wskazywali na kryzys w polskiej gospodarce.

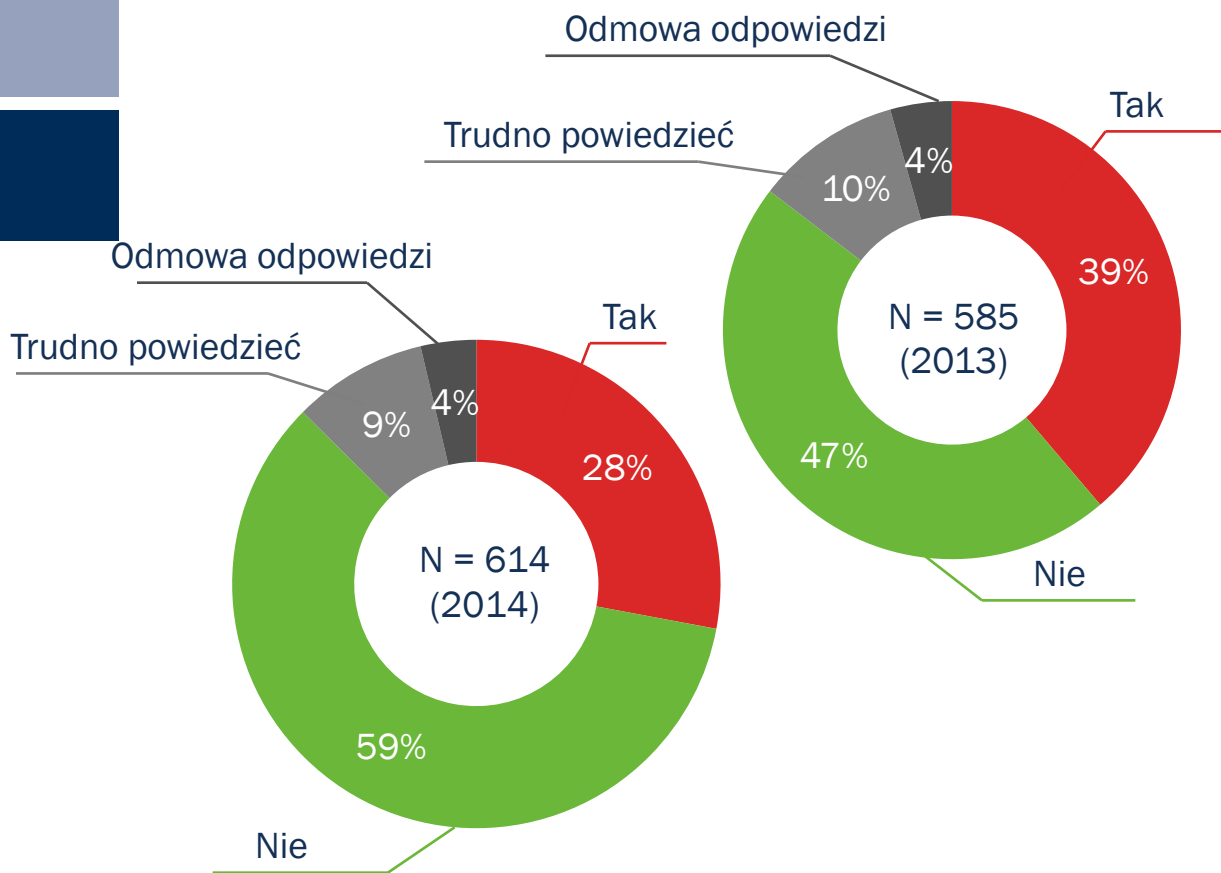
Wielkość firmy i lokalizacja nie różnicowały istotnie stopnia w jakim firmy odczuwają kryzys. Podobnie firmy rodzinne nie różniły się tu istotnie od pozostałych a eksporterzy od firm nie eksportujących.

53%

... firm zlokalizowanych w małych miastach lub na obszarach wiejskich dostrzega kryzys w polskiej gospodarce. Przedstawiciele firm z dużych miast rzadziej - 38%) mówili o tym, że mamy obecnie do czynienia z kryzysem w polskiej gospodarce.

Utrata płynności finansowej

Czy w okresie ostatniego roku Państwa firmie groziła utrata płynności finansowej ?

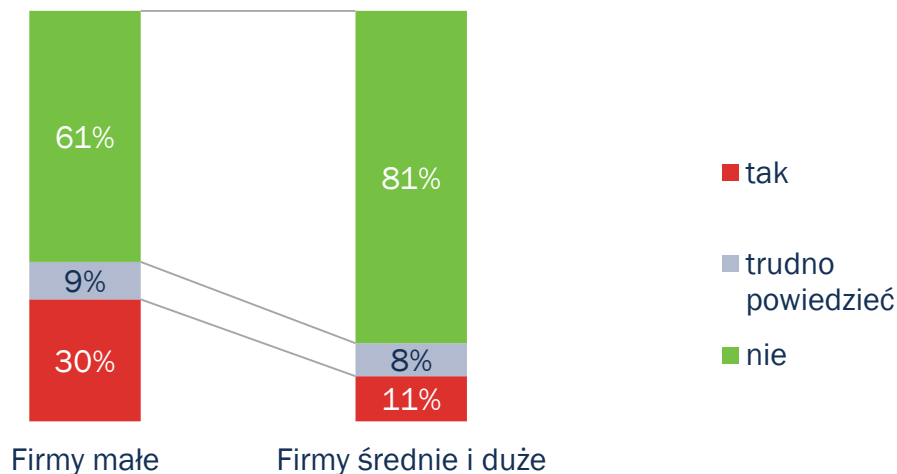

W 2014 r. niewiele więcej niż jeden na 4 badanych przedsiębiorców deklarował, że w ciągu roku poprzedzającego badanie firma miała problemy z płynnością finansową.

Od ubiegłego roku sytuacja uległa niewielkiej poprawie – odsetek firm, którym groziła utrata płynności finansowej zmniejszył się z 39% do 28%.

Utrata płynności a wielkość firmy

Czy w okresie ostatniego roku Państwa firmie groziła utrata płynności finansowej ?

N = 249 (firmy małe)

N = 43 (firmy średnie)

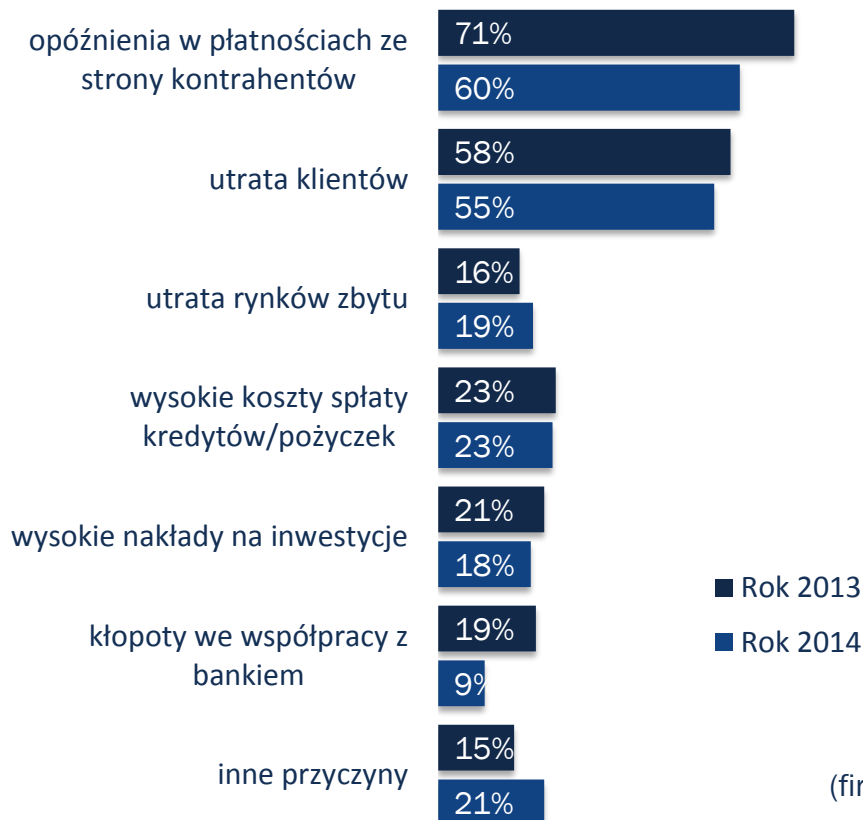
N = 28 (firmy duże)

Problemy z płynnością w 2014 r. dotyczyły przedsiębiorców małych znacznie częściej niż dużych i średnich

Różnice w odsetkach odpowiedzi „tak” i „nie” między firmami różnej wielkości są istotne statystycznie na poziomie $p < 0.001$

Przyczyny groźby utraty płynności

Czym spowodowana była groźba utraty płynności finansowej przez Państwa firmę?

Zarówno lista przyczyn utraty płynności, jak ich ranking utworzony w zależności od częstości wskazywania poszczególnych przyczyn, kształtowały się niemal identycznie w obu okresach objętych badaniem.

N = 151 (2014)

N = 170 (2013)

(firmy, którym groziła utrata płynności finansowej)

Obawa przed kryzysem a sytuacja firmy

Współzależności opinii na temat kryzysu gospodarczego oraz ich związek z sytuacją firmy

		Kryzys w gospodarce polskiej	Kryzys w branży	Czy firmie groziła utrata płynności	Wskaźnik inwestycji*
Kryzys w gospodarce światowej	Korelacja	0,522	0,395	0,158	-0,003
	Istotność	0	0	0	0,932
	N	614	614	556	614
Kryzys w gospodarce polskiej	Korelacja	1	0,551	0,241	-0,088
	Istotność		0	0	0,029
	N	614	614	556	614
Kryzys w branży	Korelacja		1	0,260	-0,083
	Istotność			0	0,04
	N		614	556	614
Czy firmie groziła utrata płynności	Korelacja			1	-0,157
	Istotność				0
	N			556	556

N = 614, Rok 2014

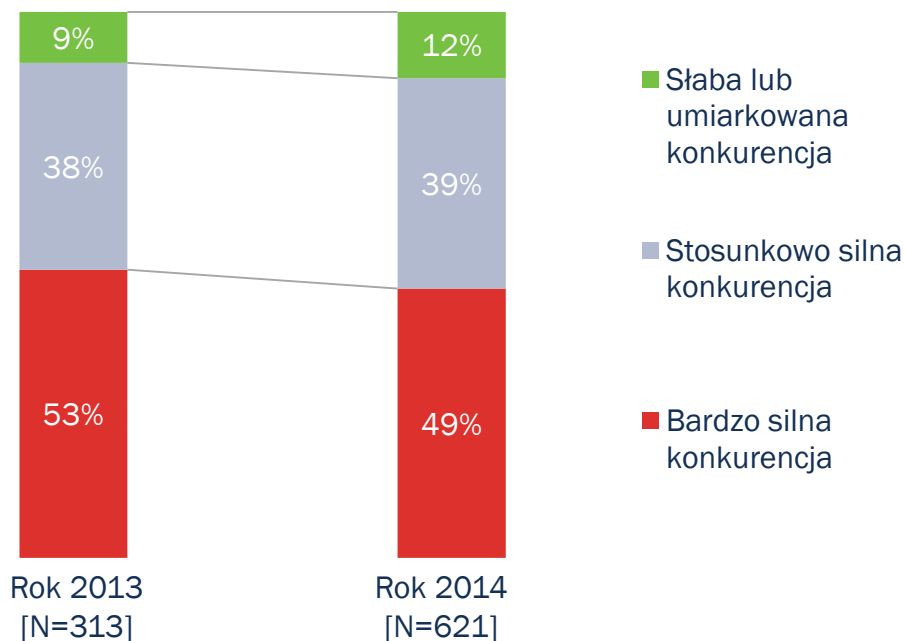
Tabela informuje o wzajemnych związkach między opiniami na temat kryzysu oraz wybranymi wskaźnikami sytuacji firmy. Dostrzeganie kryzysu w gospodarce światowej najsilniej jest związane z opiniami o tym, że gospodarka polska przeżywa kryzys, słabiej – z opiniami o kryzysie w branży. Interesujące, że opinie o kryzysie światowym nie mają żadnego znaczenia dla planów inwestycyjnych (korelacja nieistotna) Firmy, którym groziła utrata płynności częściej wskazywały na zjawiska kryzysowe w gospodarce polskiej i światowej

*) Wskaźnik inwestycji to liczba wskazująca, ile różnych rodzajów inwestycji firma zamierza podjąć (przyjmuje wartości od 0 do 7)

KONKURENCYJNOŚĆ

Konkurencja na rynku

Jak silna konkurencja występuje obecnie na rynku, na którym działa Państwa firma?

Brak istotnych statystycznie zmian w postrzeganiu siły presji konkurencyjnej między rokiem 2013 a 2014.

Wciąż prawie połowa badanych firm ocenia, iż działa na rynkach z bardzo silną konkurencją.

Konkurencja na rynku

37%

... firm z regionu południowo-zachodniego istotnie rzadziej doświadczało bardzo silnej konkurencji niż przedsiębiorstwa działające w regionie południowym (53%) i północno-zachodnim (56%). Wielkość firmy nie różnicowała istotnie postrzegania siły konkurencji na rynku. Brak istotnej zależności między siłą konkurencji a wielkością ośrodka w którym działa firma.

57%

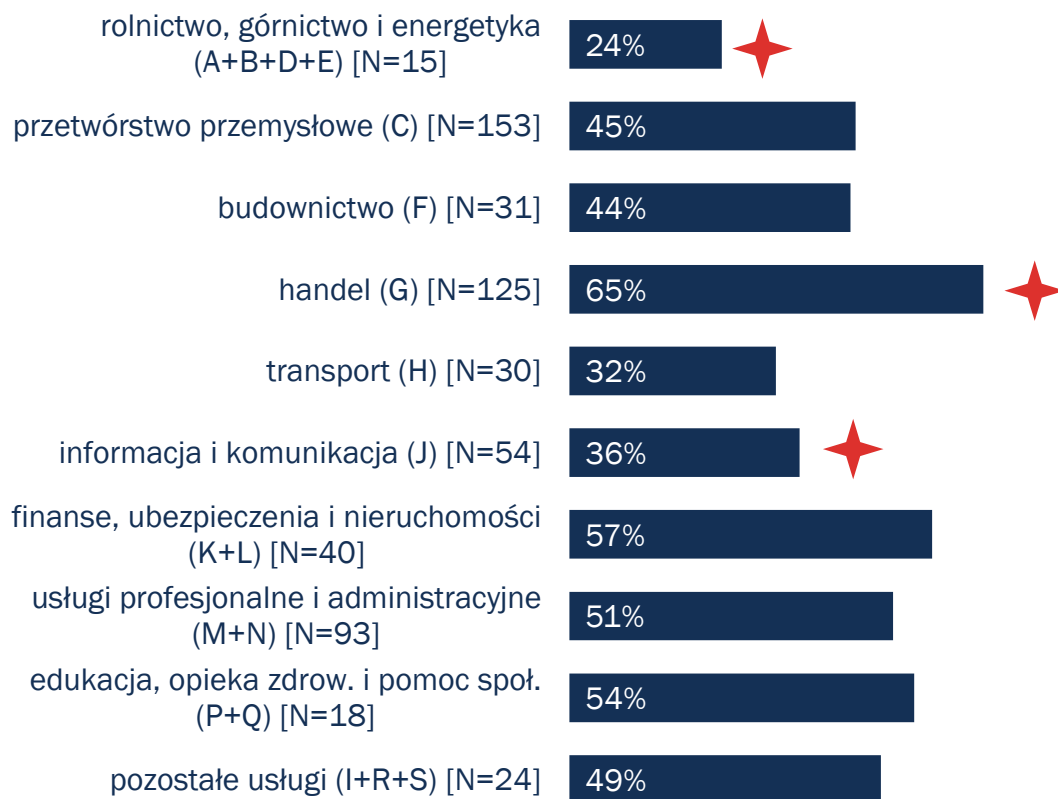
...firm, które w swej branży w 2014 roku doświadczyły kryzysu odczuło jednocześnie bardzo silną konkurencję. Wśród firm, które nie odczuły kryzysu doświadczających bardzo silnej konkurencji było mniej – 44%.

57%

...firm rodzinnych działa w otoczeniu bardzo silnej konkurencji. W przypadku pozostałych przedsiębiorstw ten odsetek był niższy – wyniósł 46%.

Konkurencja na rynku

Jak silna konkurencja występuje obecnie na rynku, na którym działa Państwa firma?

Odsetki firm stykających się z bardzo silną konkurencją są istotnie zróżnicowane branżowo – szczególnie wybijają się handel oraz finanse i ubezpieczenia – tu odsetek firm odczuwających silną konkurencję jest istotnie wyższy niż w przypadku pozostałych branż.

 Oznaczono różnice między wartościami w podgrupach a odsetkiem w populacji istotne statystycznie na poziomie $p < 0.05$

Konkurencja na rynku

Odsetek firm doświadczających bardzo silnej konkurencji:

Zakotwiczeni [N=167]

42%

Płynący z wiatrem [N=238]

49%

Płynący pod prąd [N=120]

62%

Firmy zaklasyfikowane do segmentu „płynących pod prąd” znacznie częściej doświadczają bardzo silnej konkurencji.

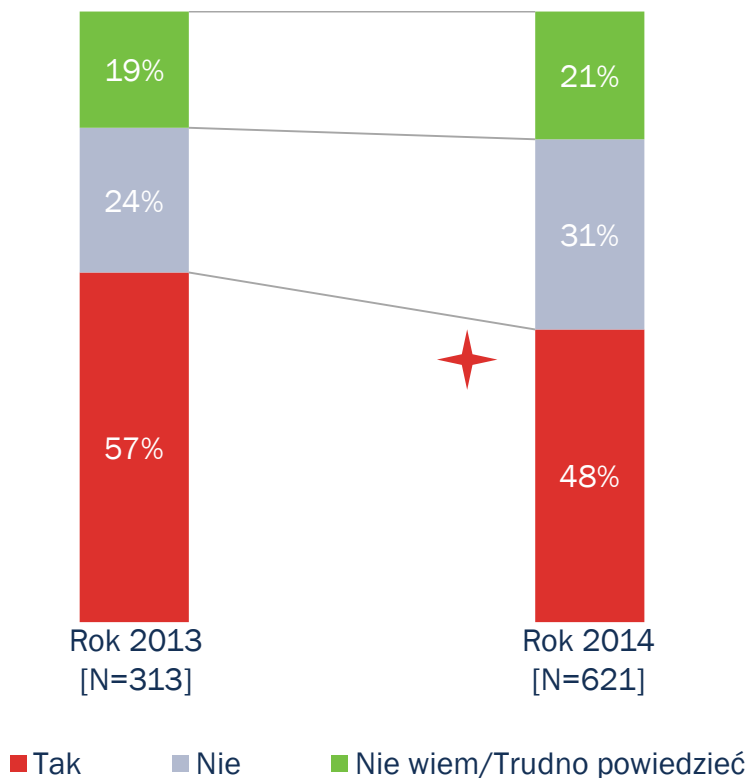
Oznaczono różnice między wartościami w podgrupach a odsetkiem w populacji istotne statystycznie na poziomie $p < 0.05$

NIEUCZCIWA KONKURENCJA

Nieuczciwa konkurencja

Czy w ostatnich trzech miesiącach spotkał się Pan/i z nieuczciwymi działaniami konkurencji?

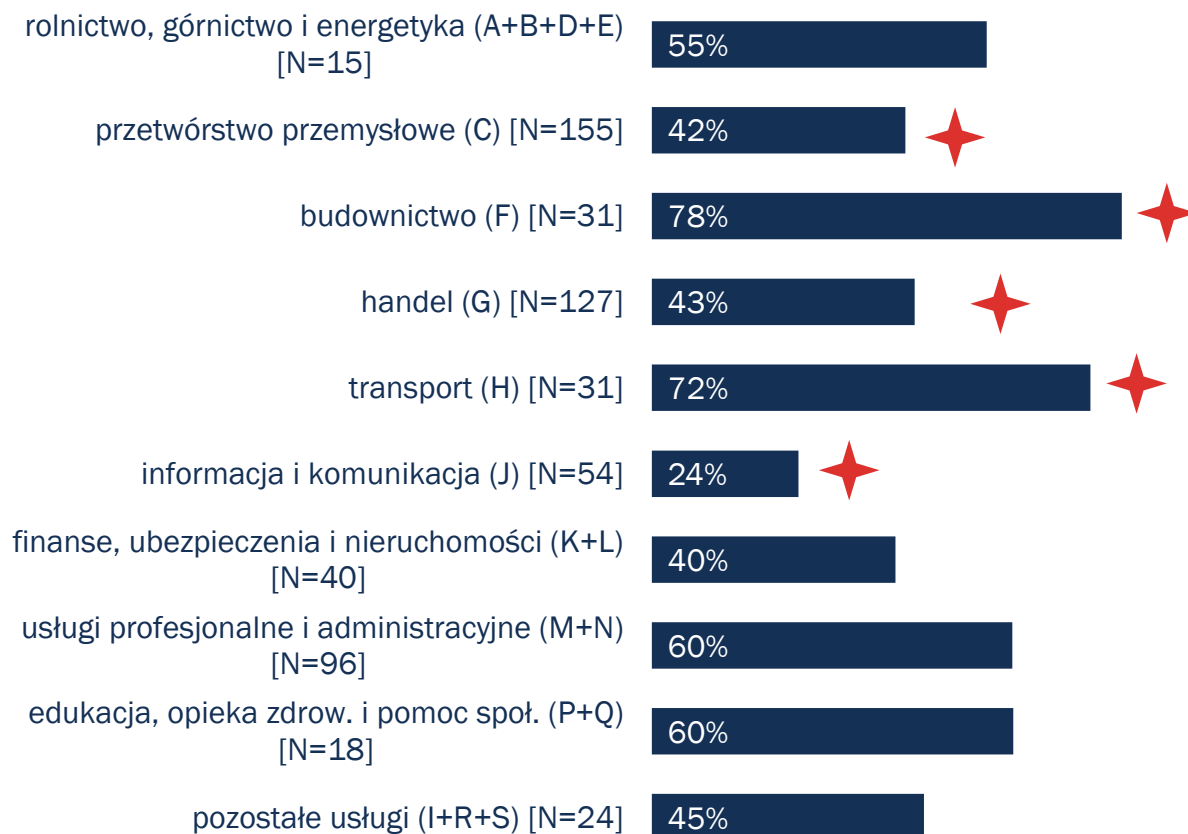

W stosunku do 2013 roku zaobserwowano istotny spadek odsetka firm stykających się z nieuczciwą konkurencją.

*Różnice istotne statystycznie na poziomie $p < 0.005$

Nieuczciwa konkurencja

Czy w ostatnich trzech miesiącach spotkał się Pan/i z nieuczciwymi działaniami konkurencji?

Z nieuczciwą konkurencją najczęściej spotykają się firmy z branż: budowlanej i transportowej

Nieuczciwa konkurencja

49%

... małych firm spotkało się z problemem nieuczciwej konkurencji – zarówno średnie przedsiębiorstwa (39%), jak i duże podmioty (38%) rzadziej miały takie doświadczenia. Lokalizacja firmy (region, wielkość ośrodka) nie miała istotnego wpływu na odsetek firm stykających się z nieuczciwą konkurencją.

58%

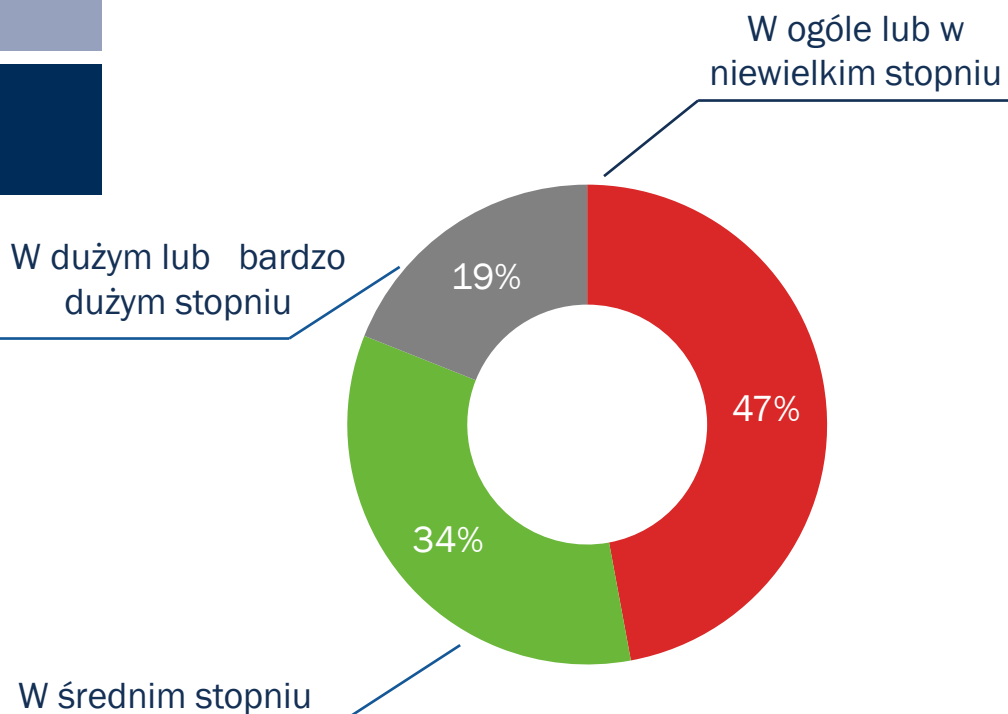
...firm prowadzących działalność eksportową spotykało się z problemem nieuczciwej konkurencji – to częściej niż w przypadku pozostałych (44%).

38%

...firm z segmentu „płynących pod prąd” spotkało się z problemem nieuczciwej konkurencji. Jednocześnie 60% firm, które dostrzegają kryzys w branży zetknęło się z nieuczciwą konkurencją (pozostałe rzadziej spotykały się z nieuczciwą konkurencją – 42%).

Nieuczciwa konkurencja – zagrożenie?

W jakim stopniu problem nieuczciwej konkurencji zagrażał, w ciągu ostatnich trzech miesięcy, interesom Państwa firmy?

Wśród przedsiębiorców, którzy zetknęli się z nieuczciwą konkurencją, odsetek odczuwających duże zagrożenie z tego powodu nie różnił się istotnie w stosunku do ubiegłego roku. Częściej niż w innych częściach kraju duże zagrożenie nieuczciwą konkurencją dostrzegają przedsiębiorcy z regionu północno-zachodniego (30%)

N = 298 (Rok 2014, firmy, które zetknęły się z nieuczciwą konkurencją)

Nieuczciwa konkurencja – najczęstsze formy

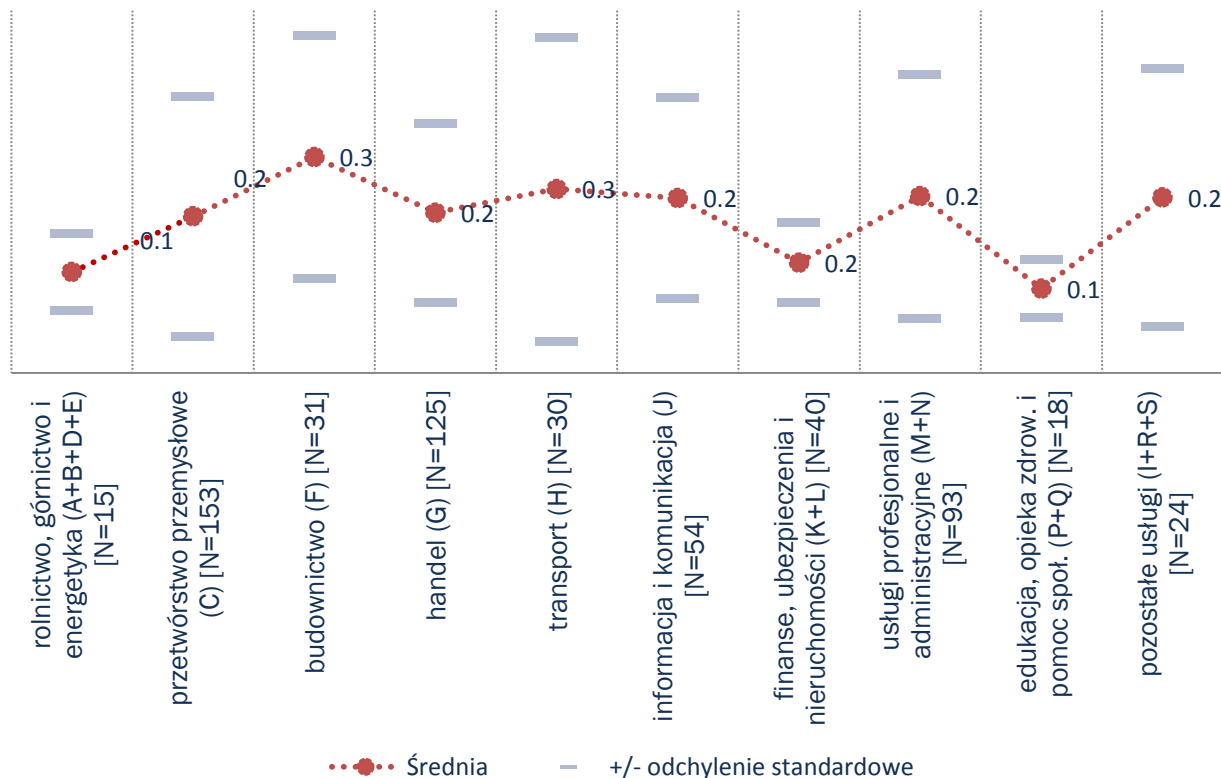
Czy w ostatnich trzech miesiącach spotkał się Pan/i z nieuczciwymi działaniami konkurencji?

N = 286, (Rok 2014)

Zatrudnienie na czarno było najpowszechniejsze w branży budowlanej oraz ICT (w obydwu około $\frac{3}{4}$ przedsiębiorstw wskazało, iż styka się z tą praktyką). W branży budowlanej powszechna jest również praktyka zatrudniania osób bez odpowiednich uprawnień – na problem ten wskazało 73% respondentów z branży.

Indeks nieuczciwej konkurencji

Najszerzy wachlarz praktyk związanych z nieuczciwą konkurencją dostrzegali przedsiębiorcy z branży budowlanej.

INDEKS KONKURENCYJNOŚCI POPRZEZ INNOWACJE – przyjmuje wartości od 0 do 8 informując o liczbie nieuczciwych praktyk z jakimi zetknął się przedsiębiorca w okresie ostatnich trzech miesięcy.

STRATEGIE BUDOWANIA KONKURENCYJNOŚCI

Strategie budowania konkurencyjności

Jakie działania podejmowała w ciągu ostatnich sześciu miesięcy Państwa firma, aby sprostać konkurencji? [granatowe słupki] Które ze wskazanych działań podejmowanych przez Państwa firmę, aby sprostać konkurencji okazało się najbardziej skuteczne? [niebieskie słupki]

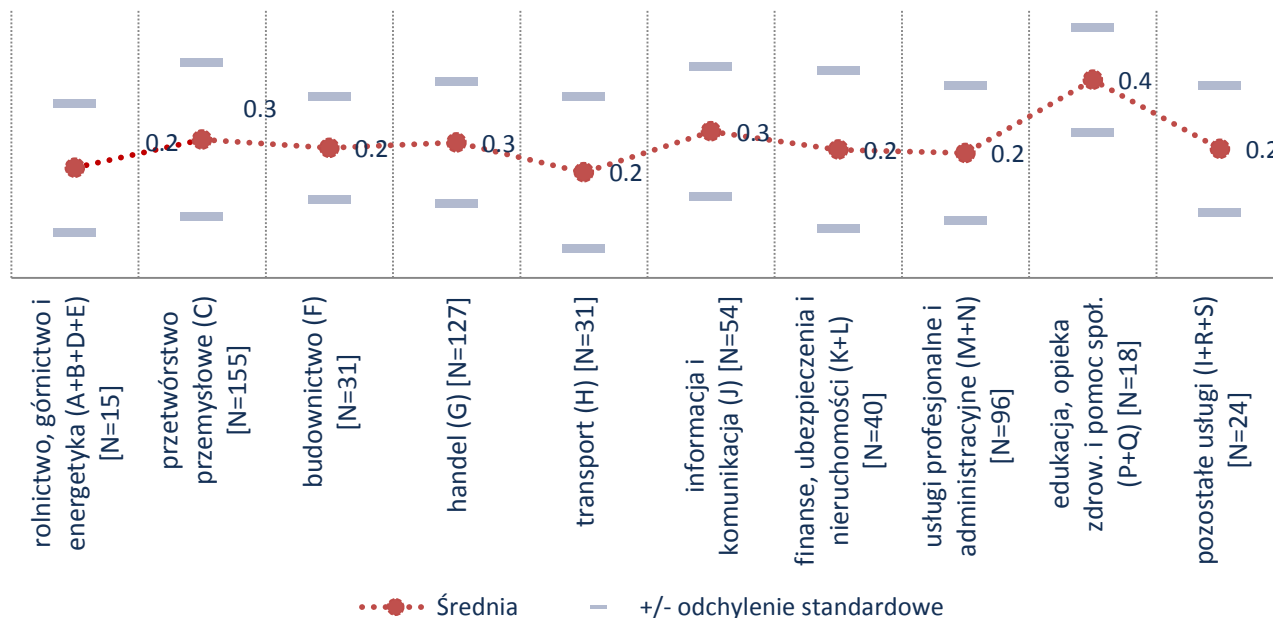

■ Wskazanie, jako na jedno ze stosowanych działań [N=602]

■ Wskazanie, jako na NAJSKUTECZNIEJSZE ze stosowanych działań [N=543]

Strategie budowania konkurencyjności w 2014 roku nie różniły się istotnie od tych stosowanych w roku ubiegłym. Przedsiębiorstwa najczęściej stawiały na ulepszenie produktów/usług i poszerzanie oferty. Tę ostatnią strategię również najczęściej uznawano za najskuteczniejszą. Kolejną w rankingu skuteczności było obniżanie cen produktów i usług – ponad 1/5 przedsiębiorców uznała tę strategię za przynoszącą najlepsze rezultaty.

Indeks konkurencyjności

Średnio, najczęściej różnych strategii budowania konkurencyjności stosowali przedsiębiorcy z branży edukacyjnej i służby zdrowia

INDEKS KONKURENCYJNOŚCI – przyjmuje wartości od 0 do 8 informując o liczbie działań innowacyjnych (ulepszanie produktów/usług, działania marketingowe, poszerzanie oferty, wprowadzanie nowych technologii, wprowadzanie zmian organizacyjnych, obniżanie kosztów pracy, obniżanie cen produktów, fuzje lub przejęcia) podejmowanych przez firmę w ciągu ostatnich 6 miesięcy.

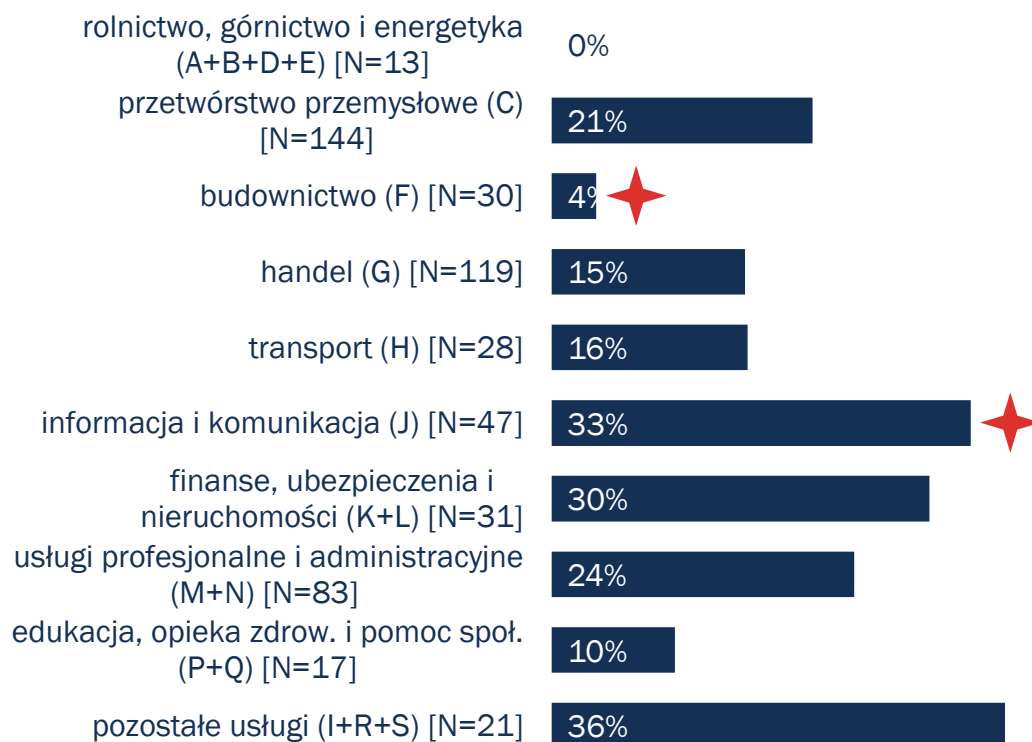
Najczęściej łączone strategie konkurencyjności

	Ulepszanie produktów lub usług	Działania marketingowe/promocja marki	Poszerzanie oferty (wprowadzanie na rynek nowych produktów/usług)	Obniżanie kosztów pracy (redukcja zatrudnienia, obniżanie zarobków)	Obniżanie cen produktów/usług	Wprowadzanie nowych technologii	Wprowadzanie zmian organizacyjnych (np. zmiany organizacji pracy, usługi zlecane - outsourcing)
Ulepszanie produktów lub usług							
Działania marketingowe/promocja marki	39%						
Poszerzanie oferty	43%	36%					
Obniżanie kosztów pracy	11%	10%	11%				
Obniżanie cen produktów/usług	23%	23%	27%	12%			
Wprowadzanie nowych technologii	25%	19%	22%	7%	12%		
Wprowadzanie zmian organizacyjnych	29%	27%	23%	11%	16%	15%	

Tabela prezentuje odsetki polskich przedsiębiorstw łączących swojej w działalności wyróżnione strategie budowania konkurencyjności. Na przykład 36% firm poszerza ofertę i stosuje działania marketingowe.

Konkurencyjność przez innowacje

Odsetek firm w branży, które za najskuteczniejsze działania podejmowane, aby sprostać konkurencji uznają ulepszanie produktów/usług lub wprowadzanie nowych technologii:

Ponad 1/5 ankietowanych przedsiębiorców za najskuteczniejsze strategie konkurencyjne uznało ulepszanie produktów/usług lub wprowadzanie nowych technologii. Innowacje odgrywają szczególną rolę w usługach, zwłaszcza branży finansowej i ICT.

Konkurencyjność przez innowacje

4%

... z regionu wschodniego wskazywało na wprowadzanie nowych technologii lub ulepszanie produktów usług jak na najskuteczniejszą strategię radzenia sobie z konkurencją – dla porównania w całym kraju na tę strategię wskazało 21% przedsiębiorstw, a najwyższy odsetek (28%) zanotowano w regionie północnym.

14%

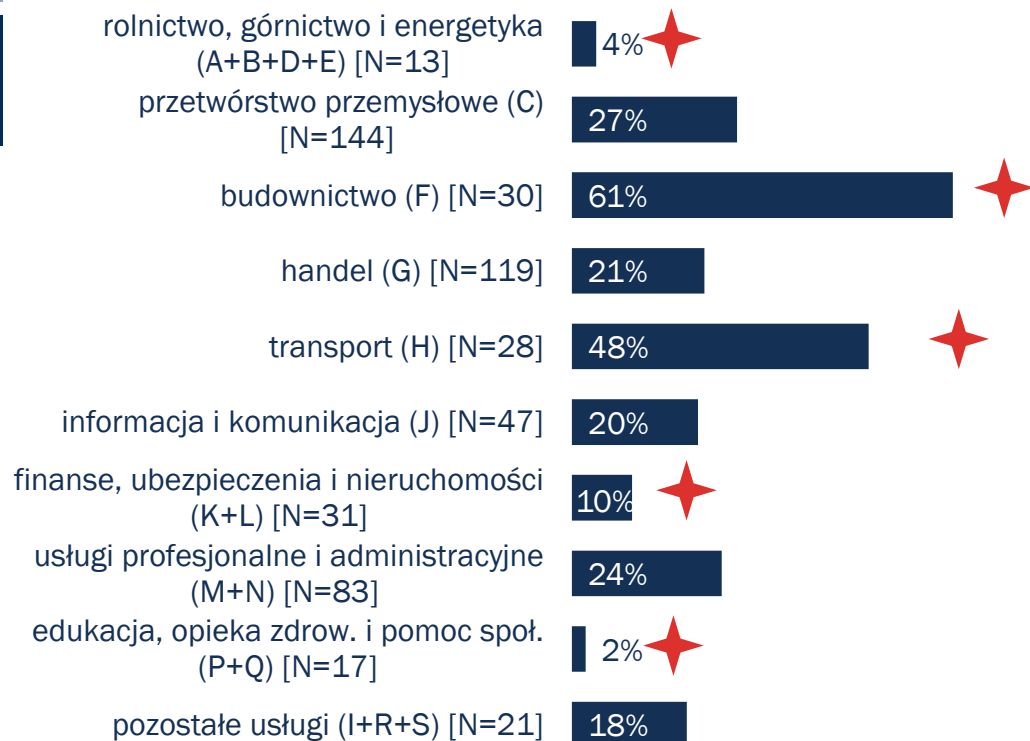
...firm, które działają w branżach dotkniętych przez kryzys stawiało na innowacje – to rzadziej niż w przypadku pozostałych firm (25%). Wielkość firmy ani jej lokalizacja nie miały istotnego wpływu na obieranie strategii konkurowania przez innowacje.

27%

...firm z segmentu „płynących z wiatrem” stawiało na innowacje. To częściej niż w przypadku „płynących pod wiatr” (10%)

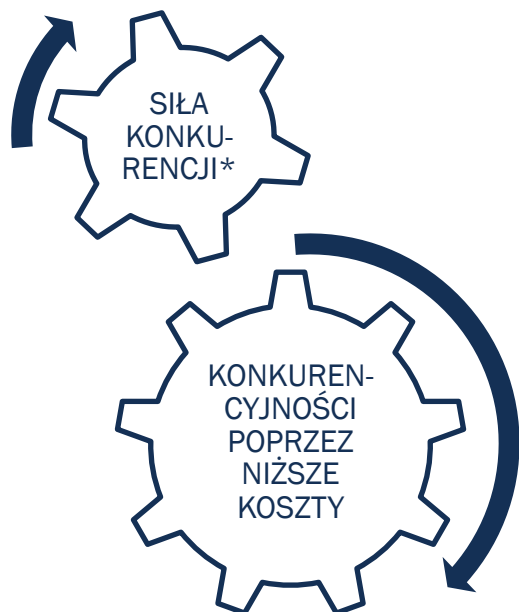
Konkurencyjność przez obniżanie kosztów

Odsetek firm w branży, które za najskuteczniejsze działania podejmowane, aby sprostać konkurencji uznają obniżanie kosztów pracy lub obniżanie cen produktów/usług:

25% ankietowanych przedsiębiorców za najskuteczniejsze strategie konkurencyjne uznało obniżanie kosztów pracy lub obniżanie cen produktów/usług. Strategia obniżania kosztów ma największe znaczenie w transporcie i budownictwie.

Konkurencyjność przez obniżanie kosztów

Korelacja
Spearmana
+0.082*

Przedsiębiorstwa, które doświadczają silniejszej presji konkurencyjnej podejmują więcej działań ukierunkowanych na obniżanie kosztów działalności (dodatnia korelacja). Jednocześnie zależność między siłą presji konkurencyjnej a działaniami ukierunkowanymi na innowacyjność pozostaje nieistotna.

KONKURENCYJNOŚCI POPRZEZ NIŻSZE KOSZTY – indeks przyjmuje wartości od 0 do 3 informując o liczbie działań nastawionych na obniżanie kosztów (obniżanie kosztów pracy, obniżanie cen produktów, fuzje lub przejęcia) podejmowanych przez firmę w ciągu ostatnich 6 miesięcy.

SIŁA KONKURENCJI – zmienna przyjmuje tym większe wartości im większa konkurencja: od 1 (słaba konkurencja na rynku, na którym działa firma) do 4 (bardzo silna konkurencja)

*Korelacja między zmiennymi istotna statystycznie $p < 0.05$, $N = 607$

Konkurencyjność przez obniżanie kosztów

53%

...firm z regionu wschodniego wskazywało na obniżanie kosztów jako na najskuteczniejszą strategię radzenia sobie z konkurencją. Dla porównania w całym kraju na tę strategię wskazało 25% przedsiębiorstw, a najniższy odsetek (14%) zanotowano w regionie północno-zachodnim.

43%

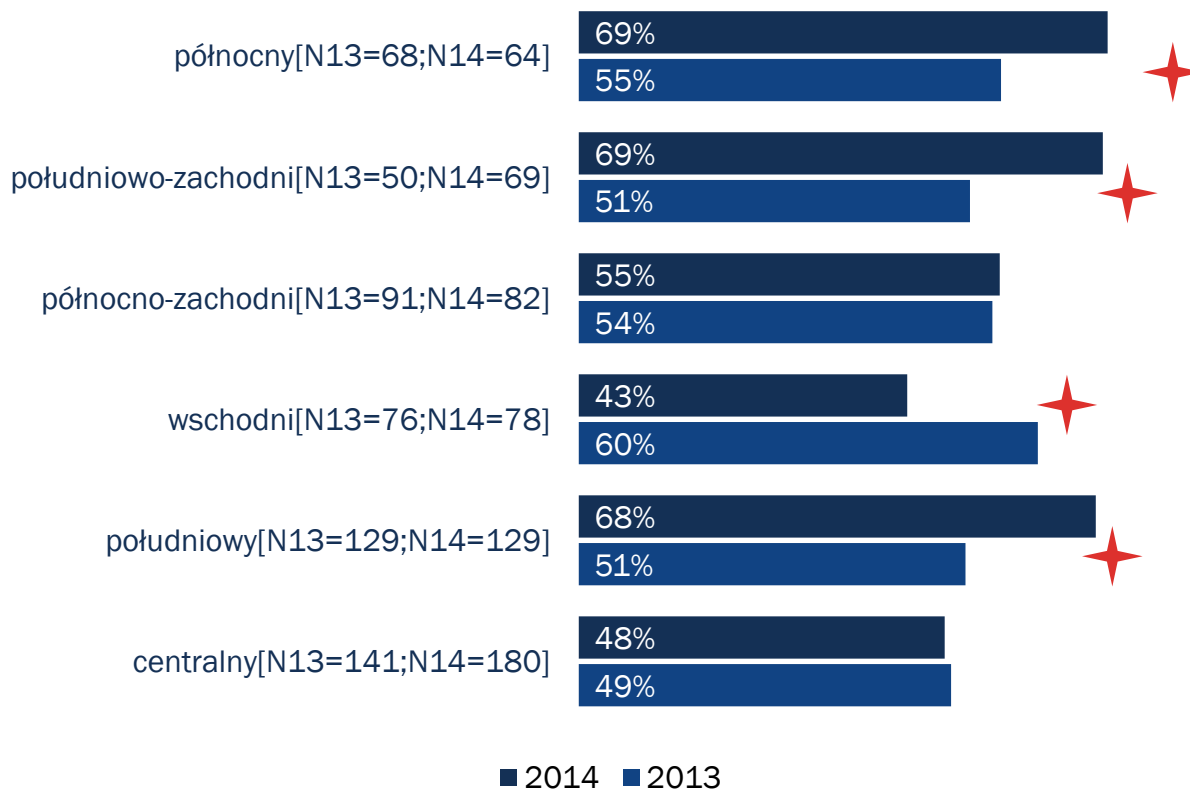
...firm, które działają w branżach dotkniętych przez kryzys uciekało się do obniżania kosztów. Pozostałe firmy stawiały na tę strategię znacznie rzadziej (17%). Wielkość firmy ani jej lokalizacja nie miały istotnego wpływu obieranie tej strategii.

47%

...firm z segmentu „płynących pod wiatr” stawiało na obniżanie kosztów. „Płynący z wiatrem” obierali tę strategię dużo rzadziej (16%).

Inwestycje

Czy w ciągu najbliższych sześciu miesięcy Państwa firma planuje realizować jakiegokolwiek inwestycje?

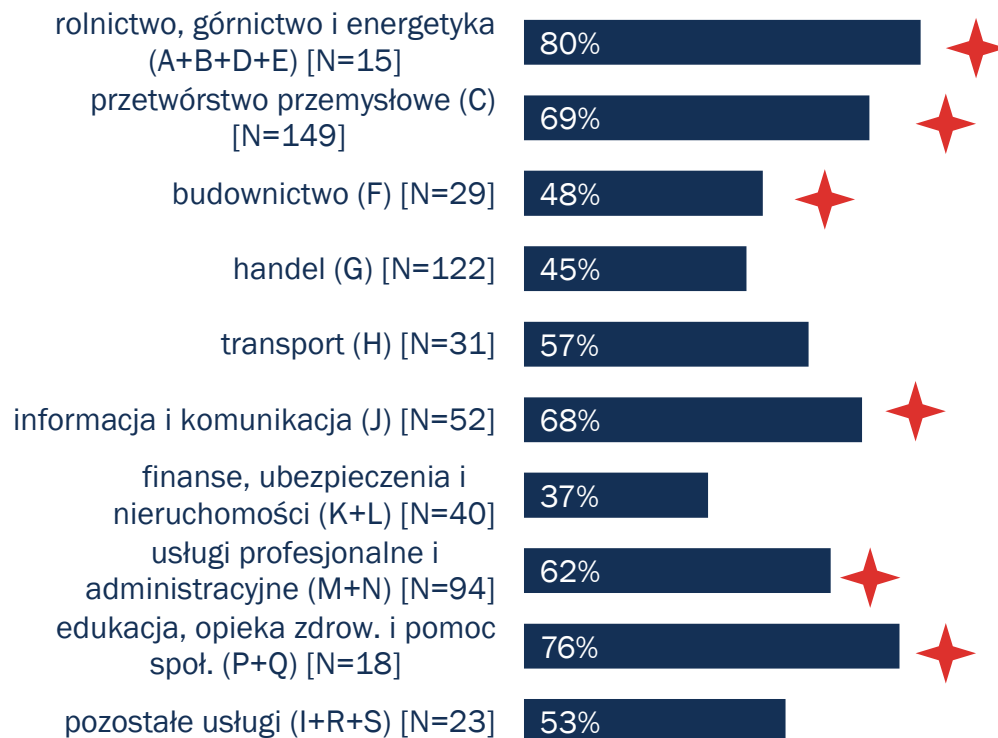

Od zeszłego roku istotnie wzrósł odsetek firm planujących inwestycje - w ciągu najbliższych 6 miesięcy inwestycje planuje podjąć prawie 58% badanych firm. Wzrost chęci inwestycyjnych był zróżnicowany regionalnie.

*Różnice istotne statystycznie na poziomie $p < 0.05$

Inwestycje - plany

Czy w ciągu najbliższych sześciu miesięcy Państwa firma planuje realizować jakiegokolwiek inwestycje?

Przemysł, ICT, edukacja i opieka zdrowotna to branże w których relatywnie częściej planowano inwestycje.

 Oznaczono różnice między wartościami w podgrupach a odsetkiem w populacji istotne statystycznie na poziomie $p < 0.05$

Inwestycje - plany

68%

... firm zlokalizowanych na południu kraju (z regionów: południowego i południowo-zachodniego) planuje inwestycje. To istotnie częściej niż w regionie wschodnim (43%) lub centralnym (48%). Wielkość miejscowości w której działa firma nie miała przełożenia na plany inwestycyjne.

88%

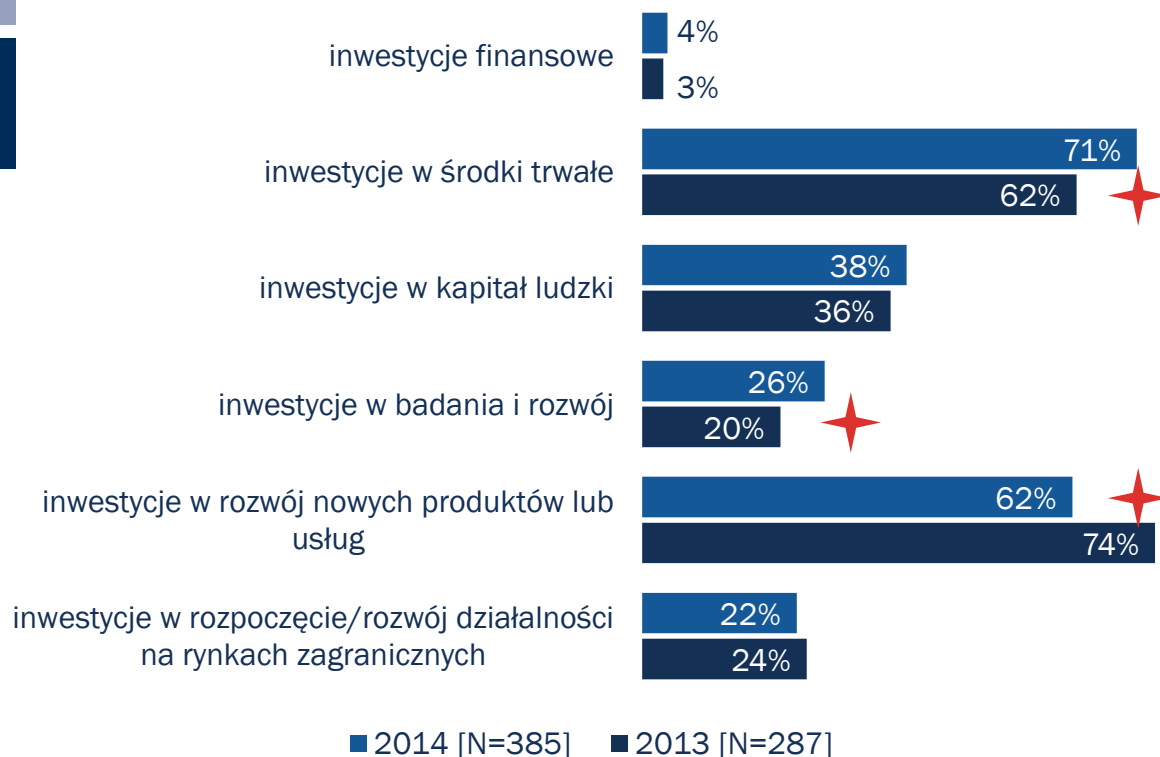
... dużych firm planuje inwestycje – to częściej niż w przypadku średnich (79%) i małych firm (61%).

68%

...firm eksportowych planuje inwestycje. To częściej niż w przypadku przedsiębiorstw, które nie prowadzą działalności eksportowej (53%).

Inwestycje – obszary

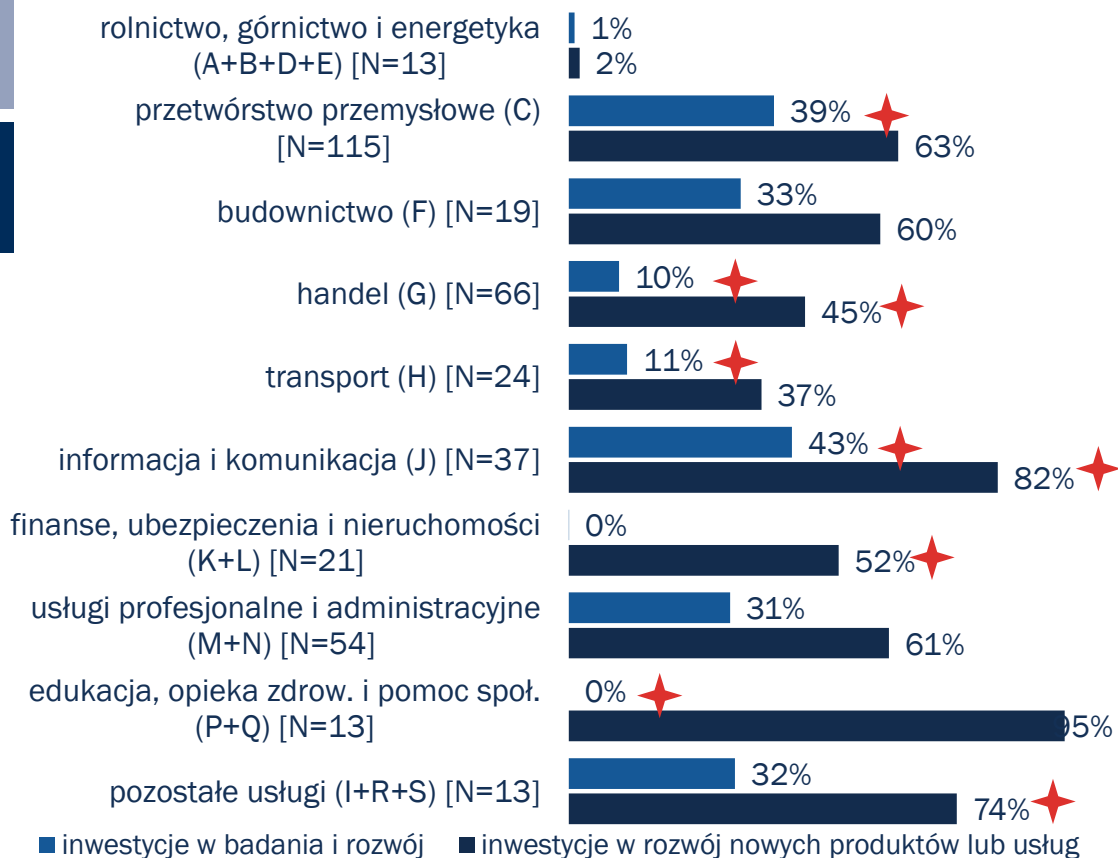
Jakie inwestycje Państwa firma planuje realizować w ciągu najbliższych sześciu miesięcy?

W 2014 roku firmy planują głównie inwestycje w środki trwałe oraz rozwój nowych produktów lub usług. Najrzadziej planowano inwestycje finansowe.

Inwestycje - obszary

Jakie inwestycje Państwa firma planuje realizować w ciągu najbliższych sześciu miesięcy?

W obszarze inwestycji w kapitał ludzki wyróżnia się branża finansowo-ubezpieczeniowa: 65% przedsiębiorstw z tej branży deklarowało inwestycje w rozwój zawodowy swoich pracowników. Inwestycje w środki trwałe nie są istotnie zróżnicowane branżowo. Inwestycje w B+R najczęściej deklarowały firmy ICT.

Oznaczono różnice między wartościami w podgrupach a odsetkiem w populacji istotne statystycznie na poziomie $p < 0.05$

Inwestycje - obszary

56%

... firm z regionu centralnego zamierza podejmować inwestycje w środki trwałe. To rzadziej niż w przypadku firm z regionu centralnego niż południowego lub południowo-zachodniego (74-78%). Inwestycje w kapitał ludzki częściej planują firmy z regionu południowego (50%) niż północnego (23%). Inwestycje w rozwój nowych produktów lub usług istotniej rzadziej (45%) z regionu północno-zachodniego – w kraju było to 59%.

47%

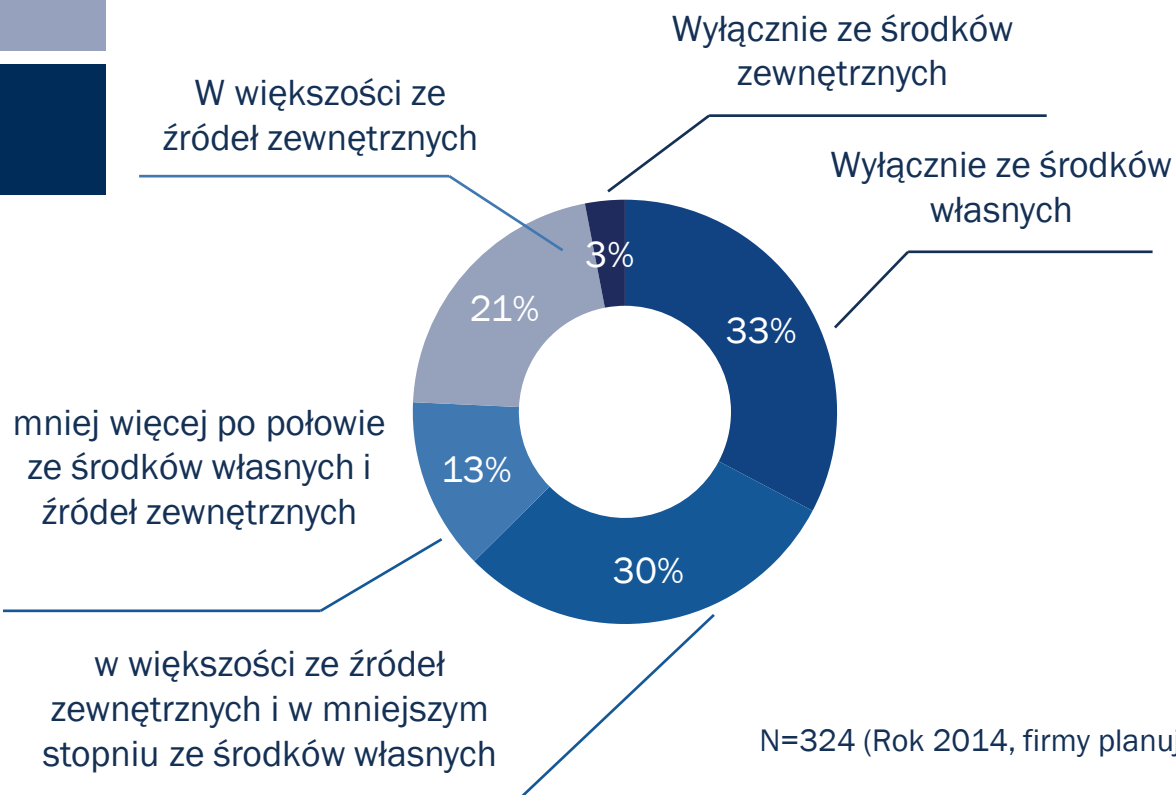
... firm, których przedstawiciele uznali, że ich branżę dotknął kryzys, planuje inwestycje w szkolenia pracowników. To częściej niż w przypadku pozostałych przedsiębiorstw (33%).

70%

...firm z segmentu "Płynący z wiatrem" planuje inwestycje w rozwój nowych produktów i usług - to częściej niż "płynący pod wiatr" (55%) i zakotwiczeni(52%).

Finansowanie inwestycji

Z jakich środków zamierzają Państwa sfinansować inwestycje, które Państwa firma planuje w ciągu najbliższych sześciu miesięcy?

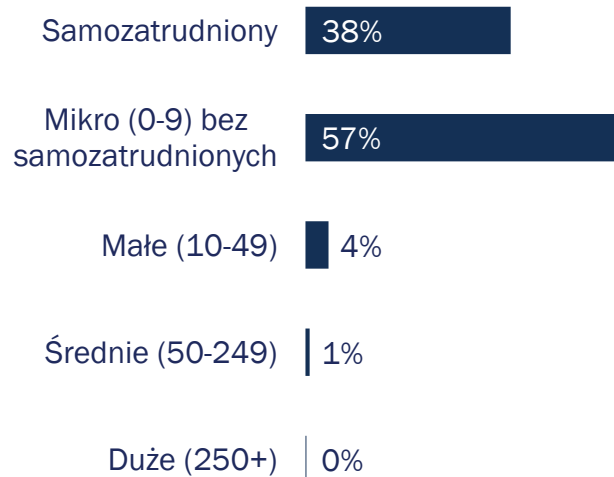

W 2014 roku nie stwierdzono istotnych statystycznie zmian w strukturze finansowania inwestycji w stosunku do roku ubiegłego.

ZATRUDNIENIE

Zatrudnienie w firmach

Wielkość firm, wg wielkości zatrudnienia

N=614, stan na koniec maja 2014

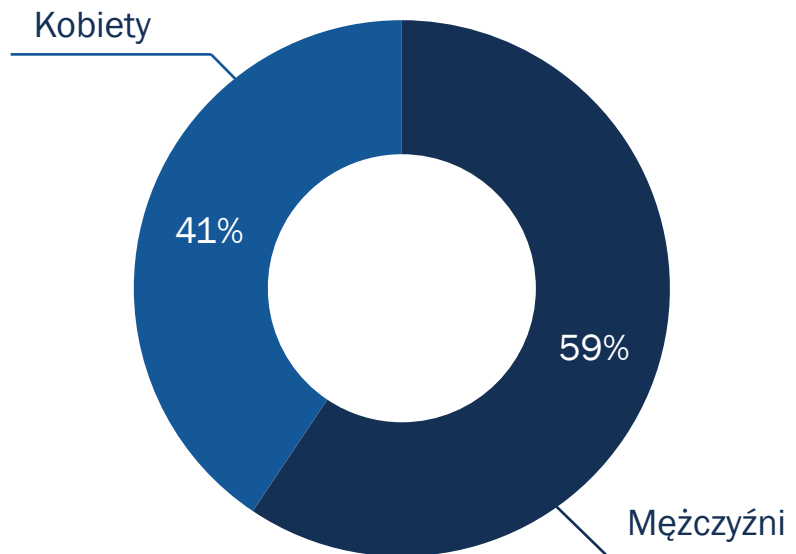
W strukturze badanych firm, biorąc pod uwagę wielkość zatrudnienia, dominują przedsiębiorstwa mikro (zatrudniające do 9 pracowników). Łącznie z osobami samozatrudnionymi stanowią blisko 95% analizowanej grupy podmiotów.

Firmy małe stanowią około 4,2% badanej próby.

Firmy średnie i małe nie przekraczają łącznie 1%.

Zatrudnienie kobiet

Zatrudnienie w przedsiębiorstwach w badanych przedsiębiorstwach wg płci:

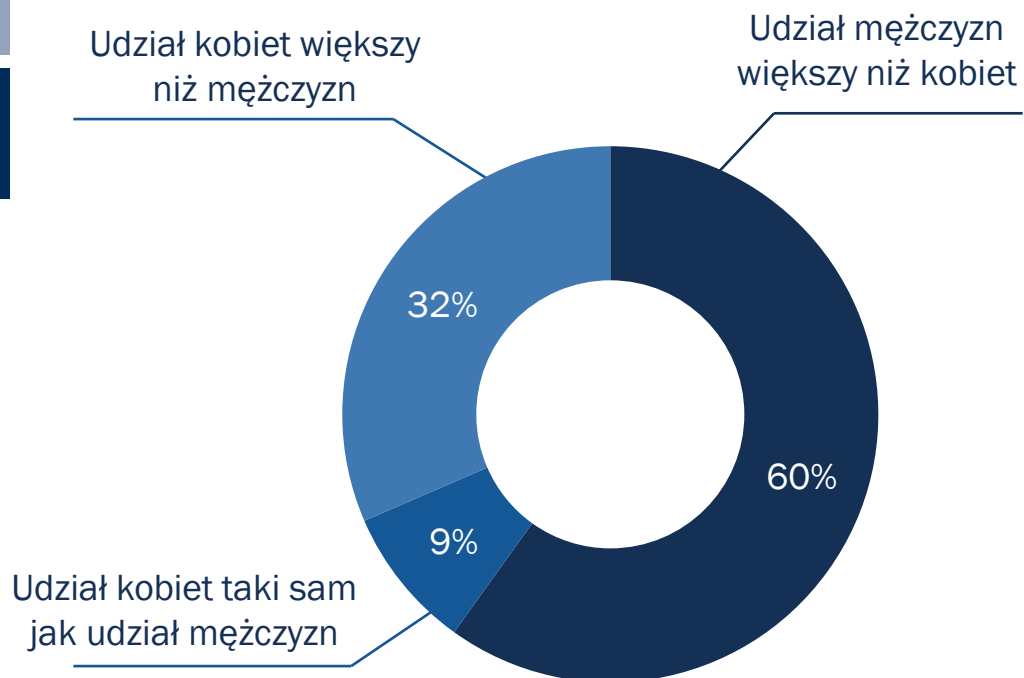

Kobiety stanowią około 41% wszystkich zatrudnionych w przedsiębiorstwach zatrudniających osoby na umowę o pracę, kontrakt lub w oparciu o umowę zlecenie lub dzieło.

N=614, stan na koniec maja 2014

Udział kobiet

Udział firm wg proporcji kobiet:

W przypadku 60% firm liczba mężczyzn jest większa niż liczba kobiet.

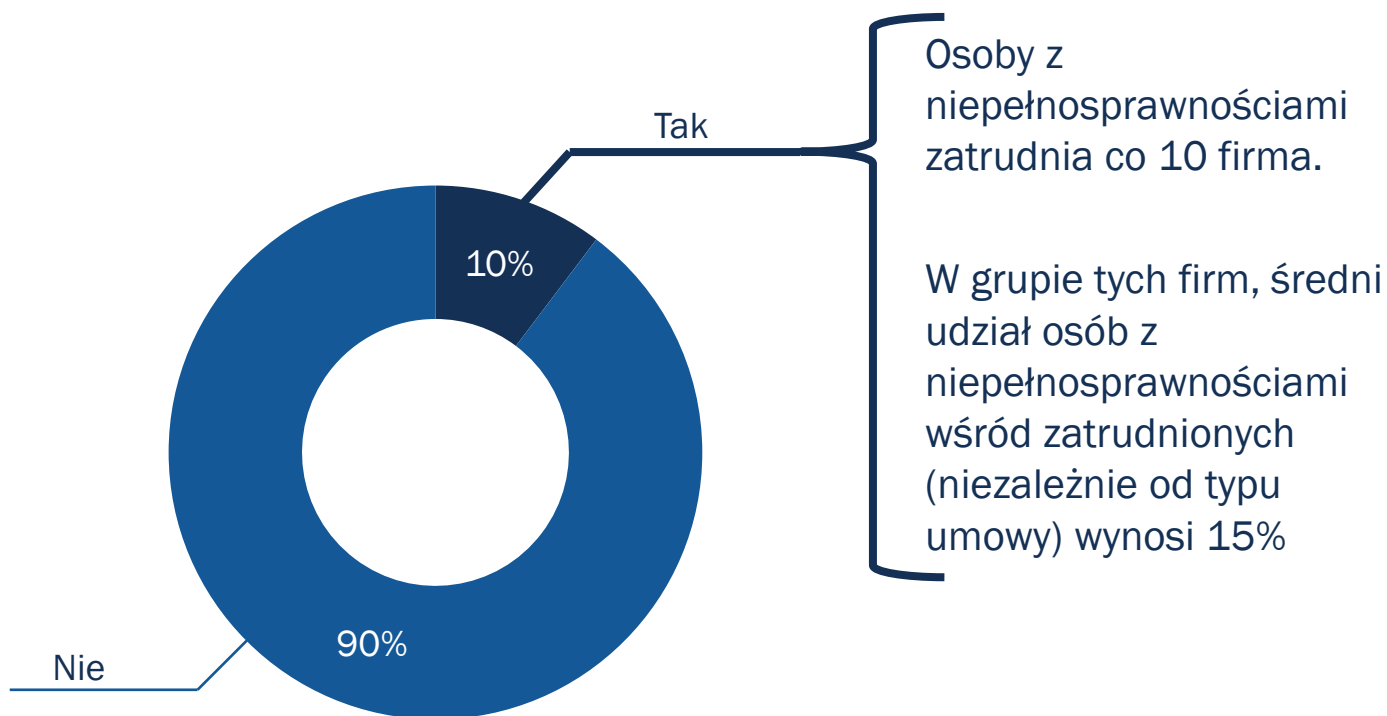
W co trzeciej firmie liczba pracujących kobiet przewyższa liczbę mężczyzn.

W około 9% podmiotów zatrudnienie kobiet odpowiada zatrudnieniu mężczyzn.

N=344, stan na koniec maja 2014

Zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami

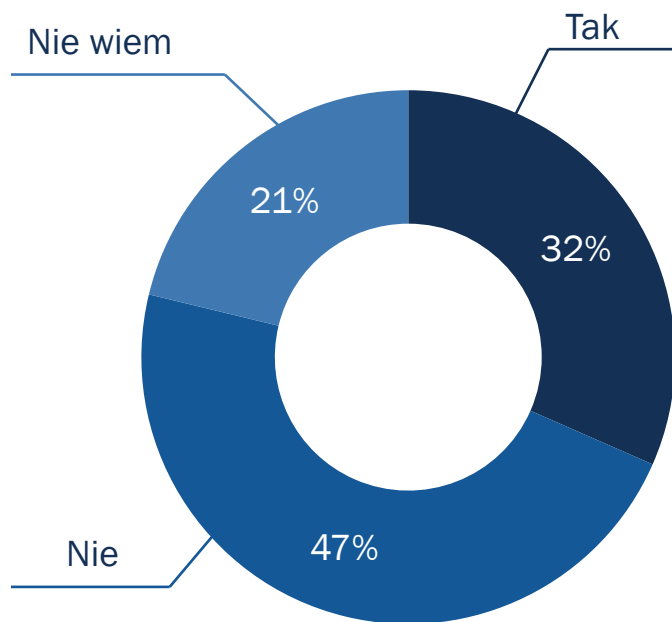
Odsetek firm zatrudniających osoby z niepełnosprawnościami:

N=622, wszystkie firmy

Zatrudnienie – plany na najbliższe 3 miesiące

Czy firma planuje zatrudniać nowych pracowników w ciągu 3 miesięcy?

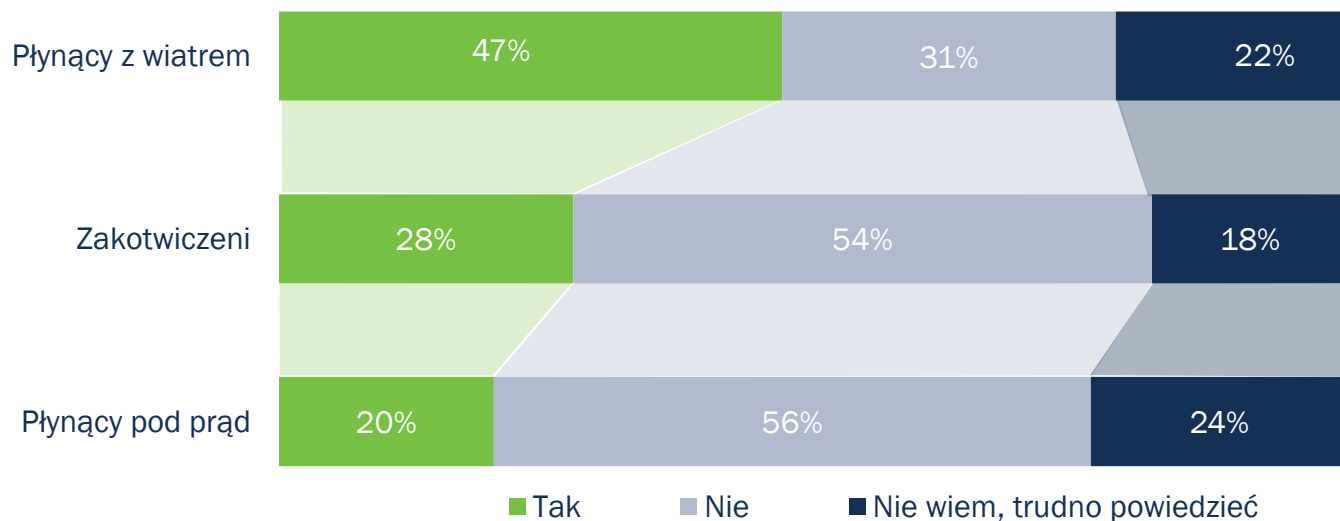
N=614, wszystkie firmy

W perspektywie najbliższych trzech miesięcy (3 kw. 2014) blisko 1/3 firm planuje **zatrudnić** nowych pracowników.

Plany zatrudnieniowe odpowiadają tym sprzed roku, kiedy zatrudnienie planowało 30% firm, 47% firm nie miało takich planów (identycznie jak obecnie).

Zatrudnianie – plany wg segmentów

Plany zatrudnienia w ciągu najbliższych 3 miesięcy:

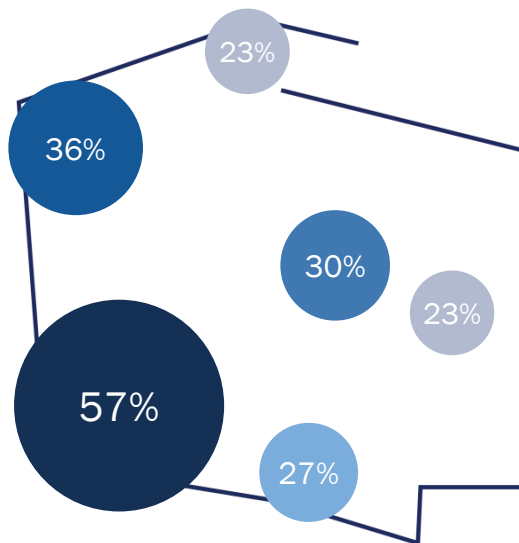

N=525, wszystkie firmy objęte segmentacją

Plany zatrudnieniowe różnicują się w poszczególnych segmentach. Około 47% firm z segmentu „Płynący z wiatrem”, planuje zatrudniać pracowników (różnica istotna statystycznie w porównaniu do całej populacji - $p < 0.001$). Podobne plany ma 28% „Zakotwiczonych” i jedynie co piąty „Płynący pod prąd” (różnica istotna statystycznie w porównaniu do całej populacji - $p < 0.05$).

Plany zatrudnienia w regionach

Udział firm planujących zatrudnienie nowych osób:

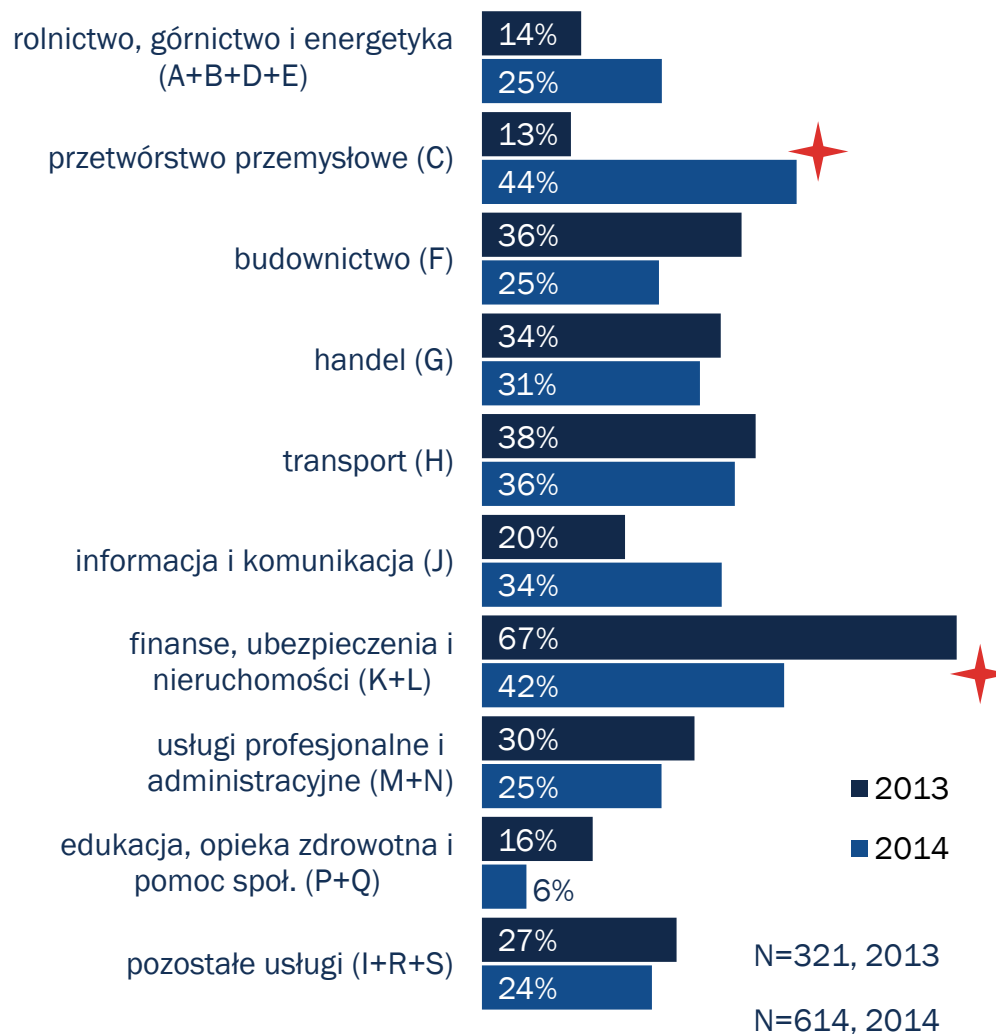

N=622, wszystkie firmy

Plany zatrudnienia różnią się na poziomie regionów. Najwięcej firm planuje zatrudnić nowych pracowników w regionie południowo-zachodnim (57%). W regionie tym odnotowano też istotny ($p < 0.05$) wzrost odsetka o 20% firm z planami zatrudnienia w porównaniu do edycji badania z 2013 r.

Relatywnie najrzadziej plany zatrudnienia nowych osób deklarują firmy z regionu północnego i wschodniego (po około 23%).

Plany zatrudnienia wg branż

W 2014 roku relatywnie najczęściej plany zatrudnienia deklarują firmy z sektora przetwórstwa przemysłowego (44%), finansów, ubezpieczeń i nieruchomości (42%). Najrzadziej zatrudniać planują podmioty z sektora edukacji, opieki zdrowotnej i pomocy społecznej (6%).

W porównaniu do badania z 2013 roku nastąpiły istotne zmiany ($p < 0.05$) w przetwórstwie przemysłowym (wzrost) oraz w finansach, ubezpieczeniach i nieruchomościach (spadek).

Plany zatrudnienia

57%

...podmiotów w grupie firm średnich i 52% w grupie firm dużych planuje zatrudnienie nowych osób. W przypadku firm małych plany zatrudnienia deklarowane są stosunkowo najrzadziej (38%).

46%

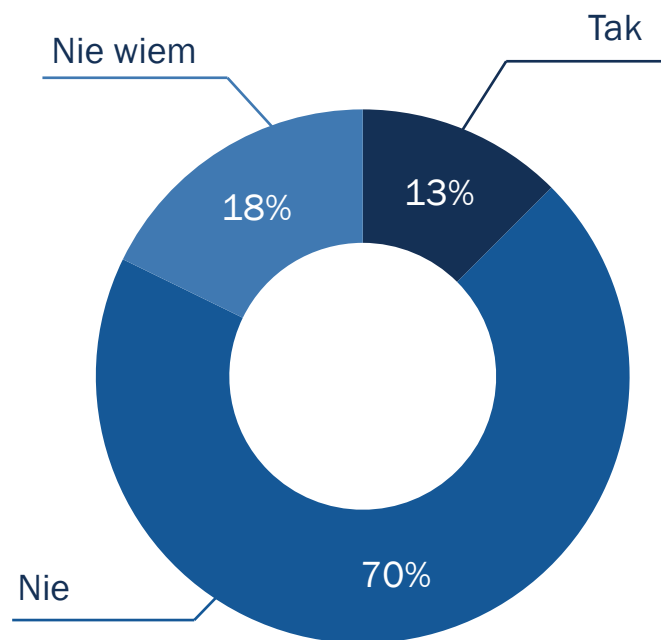
...eksporterów planuje w ciągu trzech miesięcy zatrudnić nowe osoby. W grupie firm, które nie prowadzą działalności eksportowej, plany zatrudnienia zadeklarował jedynie co czwarty podmiot.

33%

...firm z miast dużych lub satelickich deklaruje plany zatrudnienia. Jedynie co piąta firma ulokowana na wsi lub w małym mieście deklaruje chęć zatrudniania nowych pracowników.

Zwolnienia – plany na najbliższe 3 miesiące

Czy firma planuje zwalniać pracowników w ciągu 3 miesięcy?

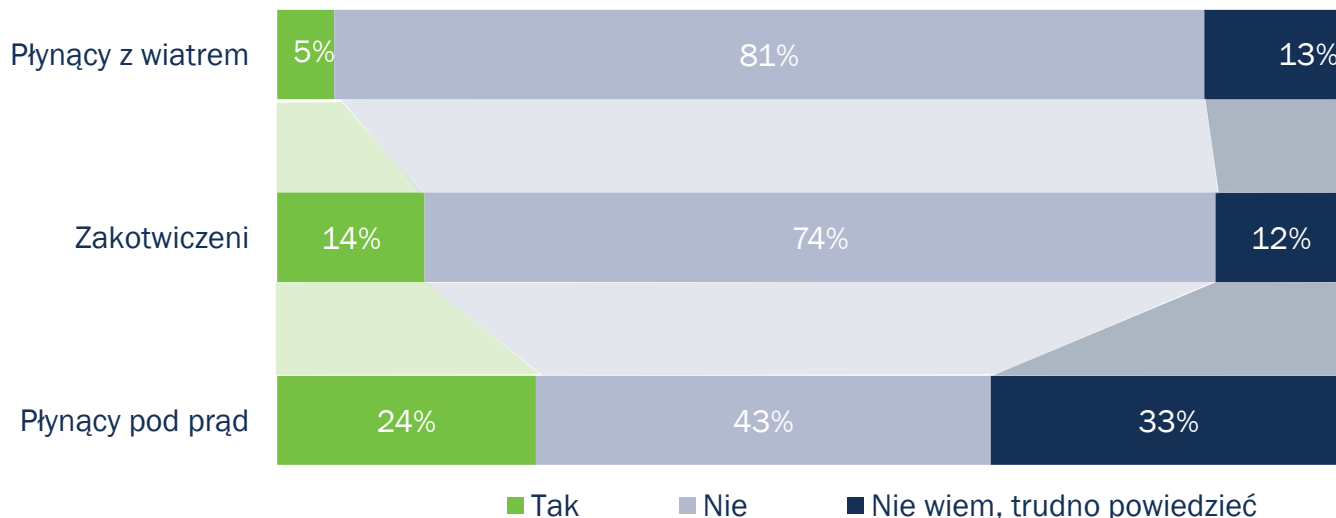
N=493

W około 13% podmiotów planowana jest **redukcja zatrudnienia**, kolejne 18% nie wie czy podejmie takie działania. Większość firm 70% nie planuje jednak zwalniać pracowników w perspektywie najbliższych 3 miesięcy.

W porównaniu do edycji badania z 2013 roku odsetek firm planujących zwolnienia nieznacznie wzrósł – o ok 4% w przypadku firm biorących udział w obu edycjach badania. Różnica nie jest istotna statystycznie.

Zwolnienia – plany wg segmentów

Plany zwolnień w ciągu 3 najbliższych miesięcy:

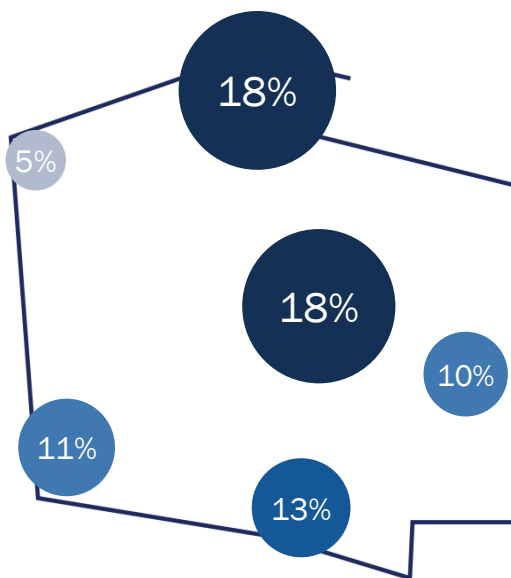

N=525, wszystkie firmy objęte segmentacją

Plany zwolnień zależą od aktualnej sytuacji firmy i różnicują się w poszczególnych segmentach. Jedynie 5% firm z segmentu „Płynący z wiatrem”, planuje zwolnienia pracowników (różnica istotna statystycznie w porównaniu do całej populacji - $p < 0.001$). W grupie „Zakotwiczonych” podobne plany ma około 14%. Zwalniać planuje co czwarty „Płynący pod prąd” (różnica istotna statystycznie w porównaniu do całej populacji - $p < 0.05$).

Plany zwolnień w regionach

Udział firm planujących zwolnienia w perspektywie 3 miesięcy:

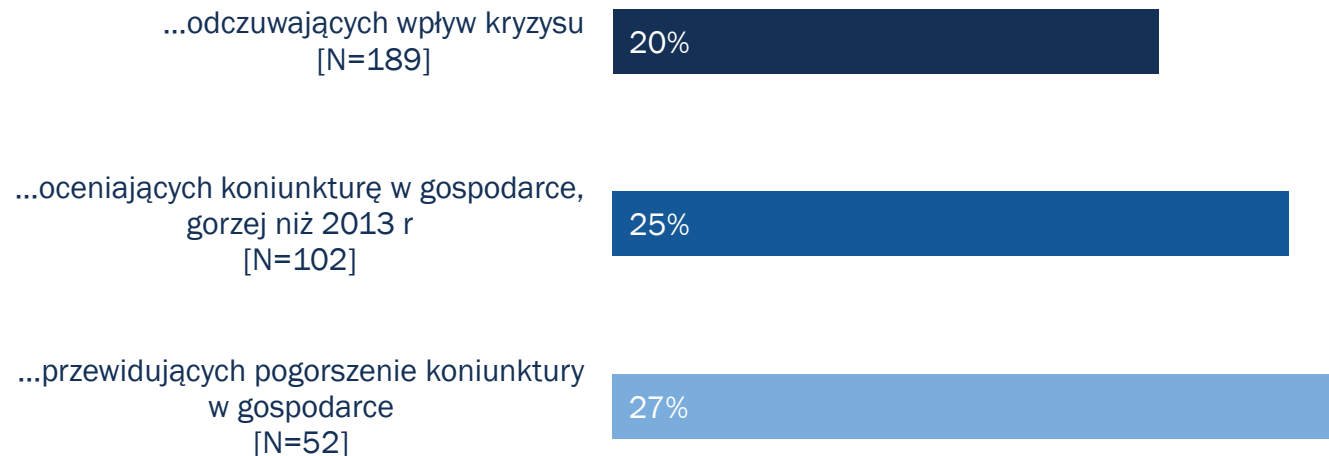

N=622, wszystkie firmy

Relatywnie najczęściej plany zwolnień deklarują firmy w regionie centralnym i północnym Polski (po około 18%). Najrzadziej, bo jedynie w przypadku co dwudziestej firmy pojawiają się deklaracje planowanych zwolnień pracowników w regionie północno-zachodnim.

Zwolnienia a sytuacja gospodarcza

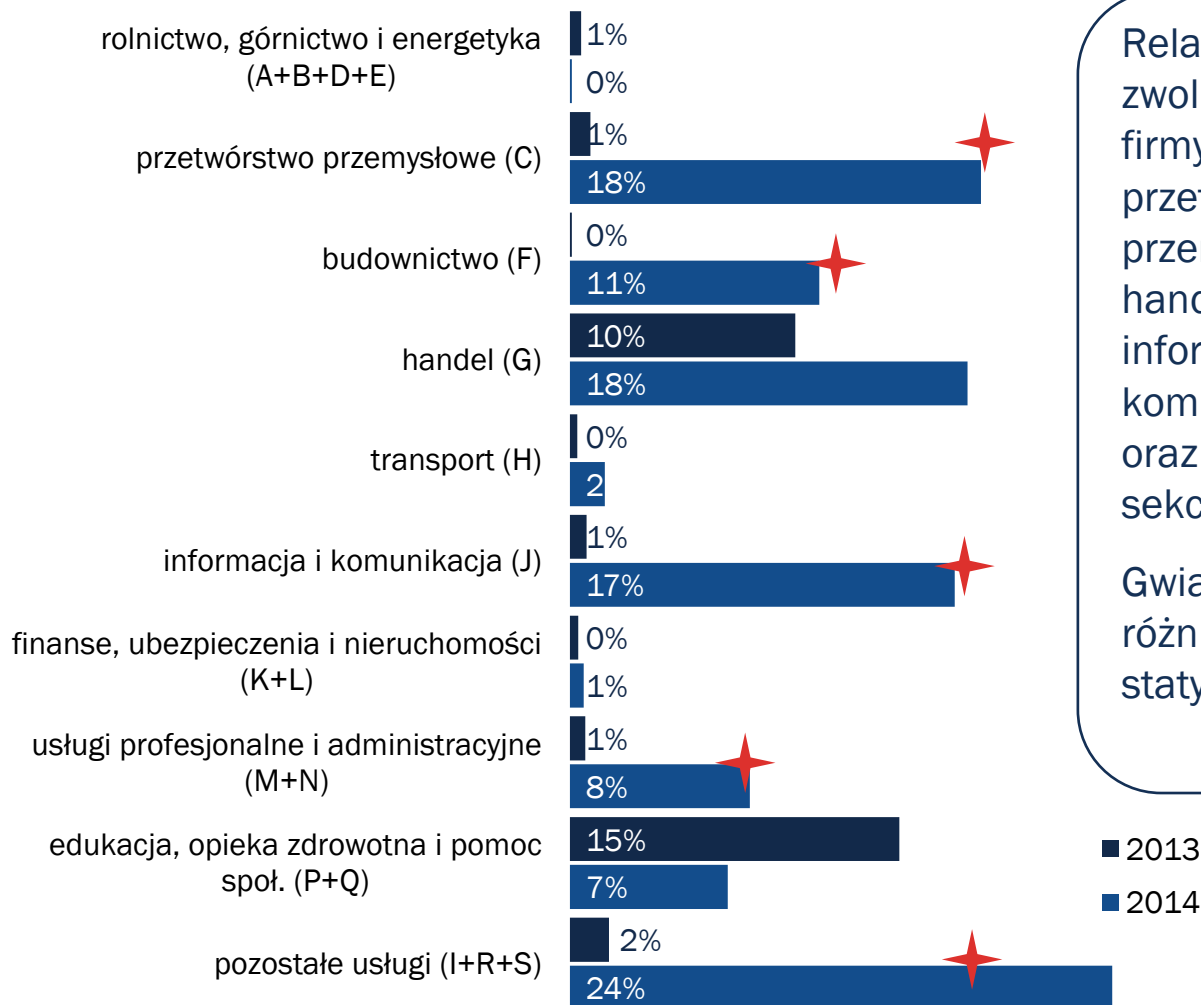
Udział firm planujących zwolnienia w grupie podmiotów:

Zwolnienia istotnie częściej, w porównaniu do całej populacji ($p < 0.05$), planują firmy:

- (1) odczuwające wpływ kryzysu;
- (2) oceniające koniunkturę w gospodarce gorzej niż przed rokiem;
- (3) przewidujące pogorszenie koniunktury w ciągu nadchodzących 3 miesięcy.

Plany zwolnień wg branż

Relatywnie częściej zwolnienia deklarują firmy z sektora przetwórstwa przemysłowego (18%), handlu (18%) informacji i komunikacji (17%) oraz usług w ramach sekcji I, R, S (24%).

Gwiazdką oznaczono różnice istotnie statystyczne ($p < 0.05$).

■ 2013

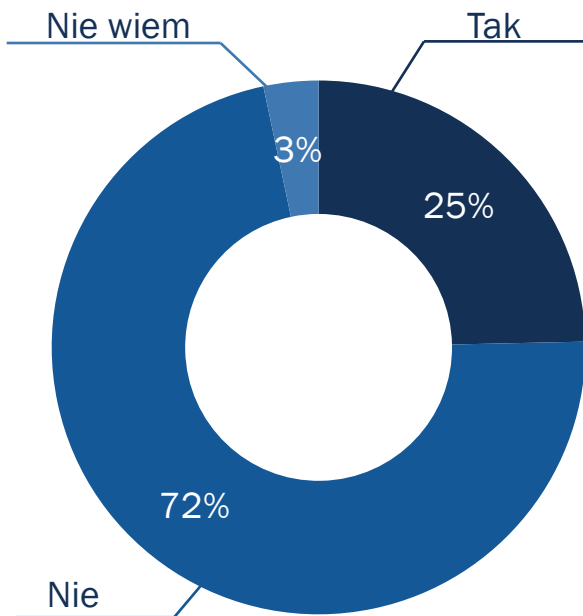
■ 2014

N=321, 2013

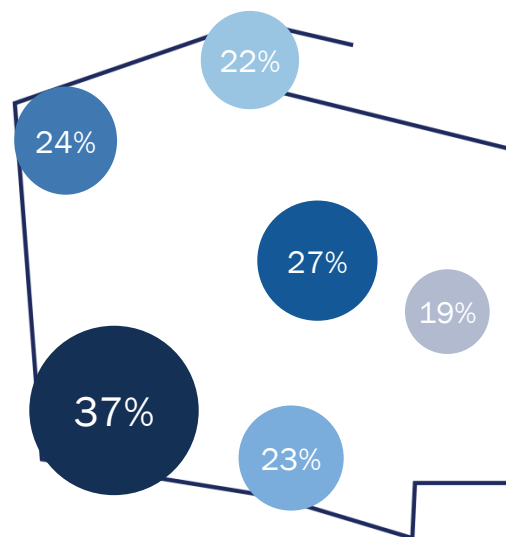
N=471, 2014

Problem ze znalezieniem pracowników

Czy w okresie ostatnich dwunastu miesięcy w Państwa firmie istniały wolne miejsca pracy, których nie mogli Państwo obsadzić przez okres dłuższy niż 30 dni?

Podstawa: N=614

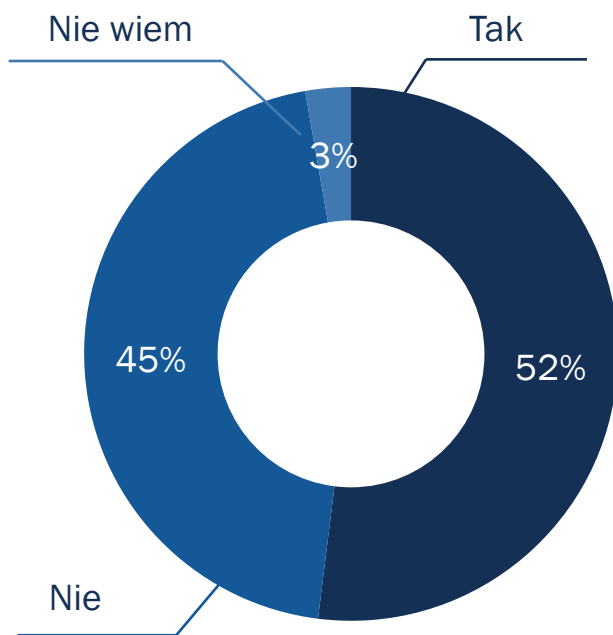

Podstawa: N=622

Co czwarta firma miała problem z obsadzeniem wolnych miejsc pracy. Największy problem miały z tym firmy prowadzące działalność eksportową (38%) oraz firmy z południowo-zachodniej Polski.

Pracownicy szeregowi

Czy firma zatrudnia osoby na stanowiskach szeregowych i jednocześnie posiadające wykształcenie średnie ogólnokształcące lub niższe?

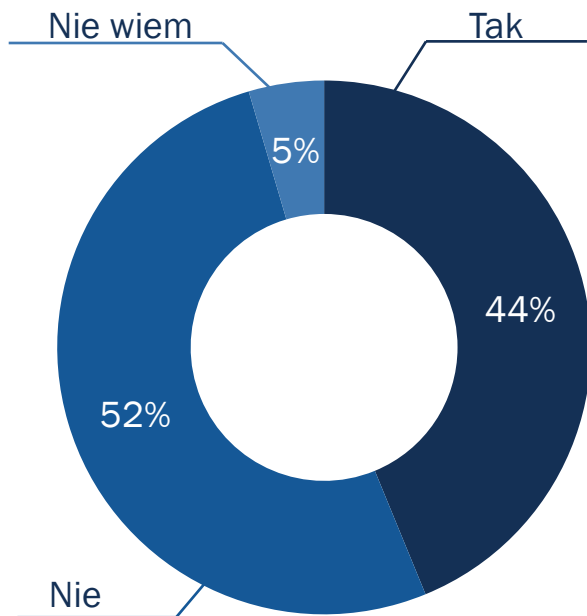

Podstawa: N=493

Osoby na stanowiskach szeregowych o wykształceniu średnim lub niższym częściej znajdują zatrudnienie w firmach średnich (92%) i dużych (84%).

Rozwój pracowników szeregowych

Czy w ciągu ostatnich dwunastu miesięcy firma organizowała bądź finansowała przeznaczone dla tych pracowników szkolenia lub inne działania rozwojowe (np. studia, staże, udział w konferencjach)?

Podstawa: N=343

Okolo 44% firm finansuje rozwój pracowników szeregowych o niskim poziomie wykształcenia. Najczęściej robią to firmy średnie (87%) i duże (87%). W grupie firm małych rozwój pracowników szeregowych wspiera okolo 51% podmiotów.

Pracownicy szeregowi

93%

...firm średnich i 83% podmiotów dużych zadeklarowało zatrudnianie pracowników szeregowych z niższym wykształceniem. W przypadku firm małych udział tej grupy pracowników nie przekracza 60%.

83%

...firm dużych i mniej niż co druga firma miała finansować rozwój pracowników szeregowych poprzez organizowanie lub finansowanie szkoleń dla pracowników szeregowych.

69%

...firm eksporterów i 43% podmiotów nie prowadzących działalności eksportowej zatrudnia pracowników szeregowych o niższych kwalifikacjach.

<http://www.parp.gov.pl/panel>

Kontakt

Biuro prasowe PARP

Miłosz Marczuk, Rzecznik prasowy PARP

media@parp.gov.pl

Tel. 22 432 82 34;

Kom. 696 488 150

Departament Rozwoju Przedsiębiorczości i Innowacyjności

Agnieszka Haber Kierownik projektu

agnieszka_haber@parp.gov.pl

Tel. 22 432 83 65; 694 476 925